Beleidsplan voor landbouw, tuinbouw en platteland

Revisie voor de periode 2024-2030

Lokaal bestuur Nazareth

Goedgekeurd in de gemeenteraad in zitting van 13 mei 2024

nazareth

Inhoud

1. Voorwoord
2. Inleiding – procesverloop
3. Beleidsmatige context
4. Ruimtelijke context
5. Kerncijfers land- en tuinbouw in Nazareth
6. Toekomstige uitdagingen en kansen
7. Visie – actiepunten
8. Bijlagen
    a. Input organisaties
    b. Advies milieukernraad
    c. Advies GECORO
    d. Beslissing college van burgemeester en schepenen Nazareth inzake de bescherming van landbouwgrond op lokaal niveau

1. Voorwoord

Nazareth is een landelijke gemeente, waar het kwalitatief goed is om te wonen en te werken. Ongeveer 2/3 van de oppervlakte in Nazareth wordt gebruikt voor land- en tuinbouw, wat samen met de aanwezige natuur ontegensprekelijk bijdraagt aan het landelijke karakter van de gemeente.

Net als in de rest van Vlaanderen staat de landbouw in Nazareth de laatste jaren onder druk. Grondstoffen en landbouwgronden worden steeds duurder, terwijl de prijzen voor landbouwproducten nagenoeg gelijk blijven. Strikte regelgeving, administratieve lasten en rechtsonzekerheid zorgen er ook voor dat steeds meer landbouwers hun bedrijfsvoering stopzetten.

De impact van landbouw op milieu, biodiversiteit en ruimte is merkbaar, terwijl factoren zoals toenemende droogte, waterschaarste, wateroverlast en energievraagstukken een aanzienlijke invloed hebben op de sector. Diverse uitdagingen liggen dus voor ons.

Met dit land- en tuinbouwbeleidsplan streven we naar een sterke, robuuste en klimaatbestendige land- en tuinbouw die een blijvende plaats heeft in onze open ruimte. We zetten in op een kwalitatieve integrale beleidsvisie met aandacht voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen en voldoende rechtszekerheid voor landbouwers. Dit duurzaam en toekomstbestendig beleid is niet alleen een taak van de lokale overheid, maar wordt ook gestuurd vanuit Vlaams, federaal en Europees niveau. Het landbouwbeleidsplan sluit dan ook aan bij de context die gevormd wordt op deze hogere bestuursniveaus.

Dit land- en tuinbouwbeleidsplan biedt het lokaal bestuur de mogelijkheid om samen met land- en tuinbouwers een gedragen visie uit te zetten voor de komende beleidsperiode. Dit standpunt is vertaald in 43 actiepunten die zorgvuldig zijn opgesteld in samenwerking met land- en tuinbouwers en landelijke bewegingen.

Als bevoegd schepen ben ik ervan overtuigd dat dit dynamische landbouwbeleidsplan zal bijdragen tot een bloeiende agrarische sector in Nazareth. Ik wil dan ook expliciet alle partners bedanken die hebben meegewerkt aan de totstandkoming van dit plan.

Viviane De Preester

Schepen land- en tuinbouw en plattelandsbeleid

April 2024

2. Inleiding - Procesverloop

Het lokaal bestuur Nazareth was in 2009 pionier met het goedkeuren van het "Beleidsplan voor landbouw, tuinbouw en platteland", hierna kortweg 'landbouwbeleidsplan' genoemd. De opmaak van het plan gebeurde in actieve samenwerking en samenspraak met de vertegenwoordigers van de verschillende sectoren, de gemeentelijke milieudienst en het studiebureau Soresma. Er werd gewerkt vanuit een stuurgroep waarin land- en tuinbouwers, plattelands- en natuurverenigingen hun vertegenwoordigers hadden (Landelijke gilden, Natuurpunt, Milieufront Omer Wattez, Velt, ABS Nazareth, Bedrijfsgilde Nazareth, Glastuinbouw). Dit landbouwbeleidsplan bestond uit 6 beleidsdoelstellingen en 45 acties.

Het meerjarenplan 2020 – 2025 voorziet in de herziening en update van dit landbouwbeleidsplan alsook in het formuleren van een visie op het gemeentelijke beleid inzake landbouw, tuinbouw en platteland voor de volgende legislatuur.

De wens van de gemeente om het landbouwbeleidsplan te vernieuwen werd vnl. ingegeven vanuit volgende oogpunten:

- De wens van de land- en tuinbouwsector om verder ondersteund te worden door meer rechts- en bestaanszekerheid te krijgen, haar imago bij de bevolking te verbeteren en tot concretere afspraken te komen over haar potentiële rol betreffende natuurontwikkeling, water- en erosiebeheersing, hernieuwbare energie, ...
- De gewenste inrichting van de open ruimte in Nazareth, mede in het licht van het afbakeningsproces van de open ruimte (bebouwing, landbouw, natuur en industrie) zoals opgenomen in het ruimtelijk beleidsplan van Nazareth.
- Het ontwikkelen van een toekomstvisie om in te spelen op actuele tendensen in land- en tuinbouw zoals verbreding, korte keten, heroriëntering, ...

Het eerste landbouwbeleidsplan was een plan op lange termijn, waarvan belangrijke onderdelen gerealiseerd werden binnen de vorige legislaturen.

Onderhavige revisie werd opgemaakt vanuit een analyse van het bestaande landbouwbeleidsplan, de bestaande toestand en toekomstige tendensen en noden in en van de land- en tuinbouw. Dit gebeurde aan de hand van bestaande documenten en statistieken, een bevraging van land- en tuinbouwers, lokale verenigingen en in nauwe samenwerking met de raad voor landbouw, tuinbouw en platteland van Nazareth.

Doel van deze herziening is in dit beleidsplan ook aandacht te geven aan de klimaatuitdagingen, milieuknelpunten, ecosysteemdiensten, korte keten initiatieven en kringlooplandbouw.

Uiteindelijk werd invulling gegeven aan deze doelstellingen in een actieplan, waarin acties en instrumenten werden beschreven, met een indicatie van timing, budget en betrokken actoren.

Fusie Nazareth – De Pinte

Tijdens dit lopende proces- keurden de gemeenteraden van De Pinte en Nazareth op 18 december 2023 de fusie tussen beide gemeenten goed. Dit betekent concreet dat op 1 januari 2025 beide gemeenten zullen samengaan als 1 nieuwe gemeente met de naam Nazareth – De Pinte. Waar De Pinte een hoofdzakelijk residentieel karakter heeft, heeft een groot deel van Nazareth naast

een residentieel ook een landelijk karakter. Het is de bedoeling van dit beleidsplan om hierop in te spelen en de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen voor landbouw, tuinbouw en platteland te benoemen en hierop in te spelen, rekening houdend met de impact van deze fusie.

Procesverloop

Tijdens de herziening van het landbouwbeleidsplan werden talrijke overlegmomenten gehouden. Het plan werd verschillende keren besproken binnen de raad voor landbouw, tuinbouw en platteland.

Het plan werd ook besproken binnen de commissie grondgebonden zaken, de GECORO en de milieuraad.

Vanuit de verschillende sectororganisaties, ontvingen we feedback en suggesties aangaande de te ondernemen acties in de herziening van het landbouwbeleidsplan. Deze input wordt weergegeven in bijlage bij dit document.

3. Beleidsmatige context

Europees beleidsniveau

Het land- en tuinbouwbeleid wordt in belangrijke mate bepaald door het **Europese landbouwbeleid**. Dit beleid kwam tot stand na de tweede wereldoorlog, na een periode van voedseltekorten, en had de bedoeling om landbouwers een redelijke levensstandaard te geven en consumenten tegen een eerlijke prijs te voorzien van voldoende kwaliteitsvol voedsel. Dit resulteerde in 1962 in het eerste zogenaamde Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), dat er in eerste instantie in bestond om subsidies te geven aan de productie van basisvoedsel, met het oog op zelfvoorziening en volgende pijlers omvatte:

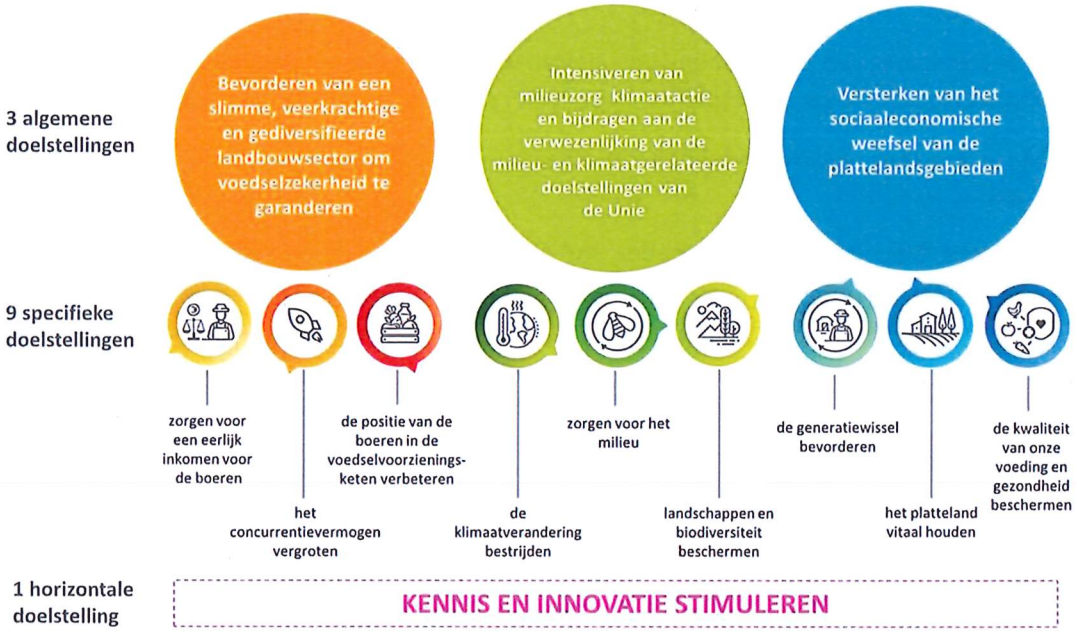
- Inkomenssteun in de vorm van rechtstreekse betalingen: dit zorgt voor stabiele inkomens, beloont boeren voor milieuvriendelijke landbouw en voor publieke diensten die gewoonlijk niet door de markten worden betaald, zoals o.a. zorg voor het platteland.
- Marktmaatregelen: deze zijn bedoeld om het hoofd te bieden aan moeilijke marktomstandigheden, zoals een plotselinge daling van de vraag als gevolg van een groot gezondheidsprobleem of een daling van de prijzen wegens een tijdelijk overaanbod.
- Plattelandsontwikkelingsmaatregelen: deze maatregelen bestaan uit nationale en regionale programma's die inspelen op de behoeften en uitdagingen van plattelandsgebieden

Het oorspronkelijke beleid leidde al snel tot buitensporige overschotten, met zogenaamde boterbergen en melkplassen. Tegelijk groeide in de EU een economie die steeds meer dienstgericht was. Steeds minder mensen werkten in de landbouwsector. Deze, en nog een aantal andere factoren leidden rond de eeuwwisseling tot een trendbreuk in het traditionele landbouwbeleid.

Het recente GLB 2023-2027 past binnen de ambities van de Europese Green Deal, de "van boer tot bord"-strategie en de biodiversiteitsstrategie.

Vanuit de Europese GLB-regelgeving worden 3 algemene doelstellingen met een ecologisch, economisch en sociaal karakter naar voren geschoven deze worden verder bepaald in 9 specifieke doelstellingen waar het GLB moet op inspelen. Daarnaast is er ook een horizontale doelstelling:

"Landbouw en plattelandsgebieden moderniseren door kennisstimulering en -deling, innovatie en digitalisering en door betere toegang tot onderzoek, innovatie, kennisuitwisseling en scholing".

Bron: Departement Landbouw & Visserij

Meer info over het GLB is terug te vinden op volgende websites:

https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy_nl

https://lv.vlaanderen.be/beleid/landbouwbeleid-eu/gemeenschappelijk-landbouwbeleid-glb/2023-2027-algemeen-kader

https://lv.vlaanderen.be/beleid/landbouwbeleid-eu/gemeenschappelijk-landbouwbeleid-glb/maatregelen-gemeenschappelijk

Federaal beleidsniveau

Het landbouwbeleid werd in België volledig geregionaliseerd. Er zijn evenwel een aantal federale beleidsactiviteiten die een belangrijke impact hebben op het landbouw- en tuinbouwbeleid. In de eerste plaats gaat het over het dieren- en plantengezondheidsbeleid alsook het beleid inzake voedselveiligheid, waarbij de beleidsvoorbereiding bij de FOD Volksgezondheid ligt en de beleidsuitvoering bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) ligt.

De hoofdopdrachten van het FAVV zijn:

- controle, onderzoek en keuring van voedingsmiddelen en hun grondstoffen in alle stadia van de voedselketen;
- afleveren van erkenningen, vergunningen en toelatingen om activiteiten in de voedselketen te mogen uitoefenen;

- uitwerking van traceer- en identificatiesystemen om de voedingsmiddelen en hun grondstoffen in alle stadia van hun productie en verwerking te volgen.

Daarnaast oefent het FAVV ook activiteiten uit op vlak van fytosanitaire controles en sommige kwaliteitscontroles in de plantaardige sector.

Het beleid inzake dierenwelzijn werd volledig geregionaliseerd, al is er wel nog steeds een samenwerkingsovereenkomst tussen de regio's en het FAVV voor bepaalde controles inzake dierenwelzijn op die plaatsen waar het FAVV sowieso controles uitvoert.

Voorts zijn een aantal andere federale bevoegdheden eveneens relevant voor de landbouw- en tuinbouwsector zoals o.a. rampenschade (federaal rampenfonds), fiscaliteit, enz.

Regionaal beleidsniveau

Het merendeel van de bevoegdheden inzake land- en tuinbouw werden met de 5e staatshervorming ("Lambermontakkoord") van 2001 overgeheveld naar de regio's.

In het kader van het nieuwe GLB 2023-2027, waarin de lidstaten meer flexibiliteit krijgen, heeft Vlaanderen het Vlaams GLB-Strategisch Plan (hierna "GLB-SP") 2023-2027 opgemaakt. Hierin wordt beschreven hoe Vlaanderen de algemene doelstellingen van het GLB zal realiseren. In dit strategische plan werden **22 noden** geclusterd.

Bron: Departement Landbouw & Visserij

In het voorjaar van 2019 werden op basis van de noden de **7 krachtlijnen** voor het nieuwe GLB bepaald. De krachtlijnen werden verder met input van de klankbordgroep geoptimaliseerd en vormden de basis voor een strategienota. Deze strategie kreeg ook advies van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad).

Bron: Departement Landbouw & Visserij

Het GLB-SP omvat een periode van 5 jaar (2023-2027) en bestaat uit 2 pijlers:

- Pijler 1 (gefinancierd uit het Europees Landbouwgarantiefonds):
  - Directe steun;
  - Sectorale steun voor groenten, fruit en bijenteelt.
- Pijler 2 (gefinancierd door het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling): dit vervangt het vroegere PDPO (Programmadocument voor Plattelandsontwikkeling).

Het Vlaamse GLB-SP werd door de Europese Commissie goedgekeurd op 5 december 2022. Om toezicht te houden op de uitvoering en voortgang van het Vlaams GLB Strategisch Plan is er bepaald in de Europese GLB-verordening dat er een monitoringcomité wordt opgericht. De leden bestaan uit de vertegenwoordigers van Vlaamse ministers, middenveldorganisaties en instanties van de Vlaamse overheid die betrokken zijn met de doelstellingen van het GLB-SP. De verslagen van dit monitoringcomité zijn raadpleegbaar op de website van het Departement Landbouw & Visserij.

PDPO III

Het Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO) geeft uitvoering aan de tweede pijler van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van de EU. Op 13 februari 2015 keurde de Europese Commissie het PDPO III goed.

De Vlaamse overheid (beheer via de Vlaamse Landmaatschappij of VLM) vertaalde deze Europese doelstellingen in een PDPO III-programma voor Vlaanderen, met daarin volgende 4 doelstellingen:

- inzetten op jonge landbouwers;
- investeren in innovatie en opleiding;
- focussen op het verhogen van de weerbaarheid en verduurzaming van de landbouwsector;
- versterken van de kwaliteit en vitaliteit van het platteland.

LEADER

Het doel van LEADER (Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale) is plattelandsactoren te helpen het potentieel van hun plaatselijke regio op langere termijn te ontwikkelen. Dit is een subsidieprogramma voor plattelandsontwikkeling, waarbij lokale gemeenschappen zelf aan zet zijn om de lokale noden, relevante ontwikkeldoelstellingen en gewenste acties te formuleren. LEADER wordt gefinancierd met Europese, regionale en provinciale middelen. Voor de periode 2023-2027 werden er 15 LEADER-gebieden gevormd. Nazareth behoort tot het gebied Meetjesland-Leievallei.

LEADER-projecten moeten voldoen aan de 7 LEADER-kenmerken:

- Bottom-up;
- Innovatief;
- Multisectoraal en geïntegreerd;
- Gebiedsgericht;
- Beoordeeld en begeleid door Publiek-Privaat partnerschap (Plaatselijke Groep);
- Netwerk;
- Samenwerking.

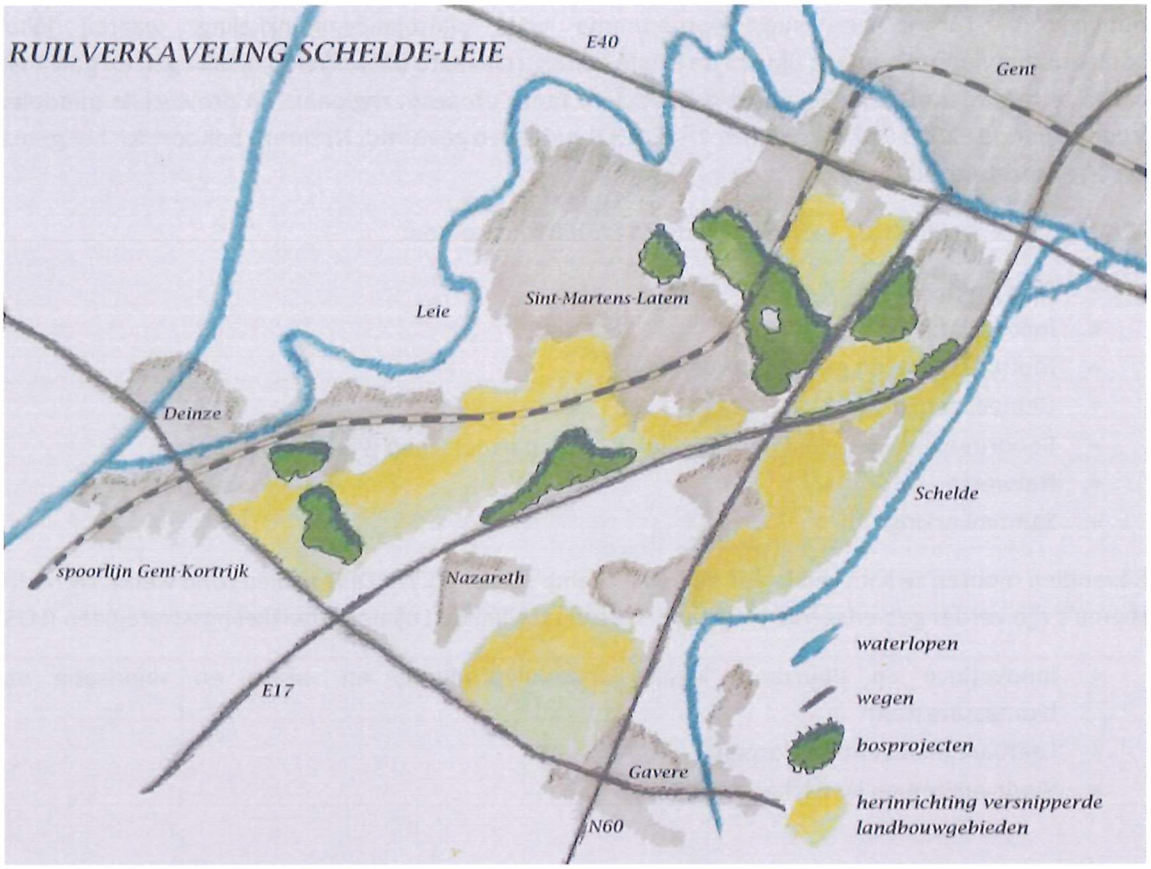
Bovendien moeten ze kaderen in één van de 3 thema's waar elk LEADER-gebied rond werkt. Deze drie thema's zijn verder gebiedsgericht ingevuld in de verschillende Lokale Ontwikkelingsstrategieën (LOS):

- Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en -afzet, en valorisatie van biomassaresten;
- Leefbare en levendige dorpen;
- Biodiversiteit en landschapskwaliteit.

Ruilverkaveling Schelde-Leie

Ook op Vlaams niveau, situeert zich het ruilverkavelingscomité ter uitvoering van de ruilverkaveling Schelde-Leie, dat op 3 juli 2015 door de Vlaamse Regering werd beslist. Het ruilverkavelingsproject Schelde-Leie werd, in combinatie met de grondenbank Parkbos, opgestart als onderdeel van het flankerend beleid voor de landbouwsector bij de uitbouw van drie bebossingsprojecten (Parkbos Gent, stadsbos Deinze en de uitbreiding van de Hospicebossen). Naar aanleiding van deze projecten zal de gronddruk in de regio verhogen. De ruilverkaveling wil in deze context een flankerend beleid bieden waarbij de agrarische structuur wordt verbeterd via het ruilen en herverkavelen van landbouwgronden. Via de grondenbank worden ruilgronden aangeboden voor landbouwers die moeten wijken voor deze bosprojecten. Grondmobiliteit via een ruilverkavelingsproject zal de landbouwstructuren terug verbeteren.

De grootste landbouwkundige baten of kostenbesparingen van een herverkaveling worden verwacht door perceelvergroting (in het bijzonder van de huiskavel), verbetering van de perceelvorm en perceelgroepering.
De ruilverkaveling Schelde-Leie situeert zich op delen van het grondgebied van Nazareth, De Pinte, Sint-Martens-Latem, Gent en Deinze. Het gebied van 2.700 ha wordt in het noorden bij benadering begrensd door de gewestweg N43 (Kortrijksesteenweg) en in het oosten door een aantal parallelle zijbeken van de Schelde (de Zwarte Kobensbeek, de Moerbeek en de Coupure). In het zuidwesten valt de grens grofweg samen met de N35 (Steenweg Deinze). Het zijn hoofdzakelijk de gronden met een agrarische bestemming op het gewestplan of een ruimtelijk uitvoeringsplan die binnen de projectgrens liggen. In Nazareth bestrijkt het ruilverkavelingsproject ongeveer 1/4 van het totale grondgebied van de gemeente.

Bron: VLM

Provinciaal beleidsniveau

Binnen het beleidsdomein landbouw en platteland van de provincie Oost-Vlaanderen zijn verschillende acties opgenomen in het bestuursakkoord 2019-2024, waaronder:

- Het voorzien in de nodige ruimte voor land- en tuinbouw, waarbij rekening wordt gehouden met de tendens naar schaalvergroting. Herbestemming van hoeves blijft naar de toekomst een belangrijke uitdaging in een omgeving waar de beschikbare oppervlakte steeds meer onder druk komt te staan. Ruimte om te ondernemen slaat niet alleen op de fysieke ruimte. De korte keten komt meer en meer als aanvullend marktmodel naar voren. De provincie erkent deze inspanning en beperkt zich niet tot één bepaald type van land- en tuinbouw, maar ziet dat bijvoorbeeld ook biolandbouw opgang maakt.
  De provincie stelt dat, naast het feit dat landbouw ruimte nodig heeft in de toekomst, de open ruimte in Vlaanderen op haar beurt de landbouw als bewaker van deze open ruimte nodig heeft. Landbouw is multifunctioneel en vervult niet alleen een economische en productieve rol in het buitengebied. Ze heeft ook een belangrijke milieukundige, maatschappelijke en strategische functie.
- Imagoversterkende initiatieven zoals landbouweducatie, promotie van lokale producten, ... dragen bij tot een goed ondernemersklimaat voor de land – en tuinbouwsector, verhogen het maatschappelijk draagvlak en creëren meer ruimte voor de sector.
- De provincie biedt ook wetenschappelijke ondersteuning: via de provinciale proefcentra voor aardappelen, groenten en sierteelt werkt de provincie aan kennis en innovatie voor de sector. De Proefcentra beschikken hiervoor over twee belangrijke en complementaire onderzoekslijnen: enerzijds het toegepast wetenschappelijk onderzoek en anderzijds het praktijkgericht onderzoek.
- Plattelandsbeleid waarbij wordt ingezet op sterke dorpskernen waarbij het sociaal weefsel en de lokale dienstverlening en voorzieningen gestimuleerd worden.
- Via RATO vzw vervult de provincie Oost-Vlaanderen ook een bijzondere rol inzake ongedierte- en overlastbestrijding.

Lokaal beleidsniveau

Een aantal bevoegdheden situeren zich op het niveau van het lokaal bestuur. Dit omvat o.a. het ruimtelijk en vergunningenbeleid. Het lokaal bestuur is verantwoordelijk voor het afleveren en handhaven van omgevingsvergunningen (voorheen milieuvergunningen) van exploitaties van de 2e en 3e klasse (volgens de Vlarem II milieuwetgeving). Daarnaast heeft het lokaal bestuur een adviserende rol bij vergunningsaanvragen m.b.t. exploitaties van de 1e klasse.

Het meerjarenbeleidsplan 2020-2025 van het lokaal bestuur, omvat verschillende acties inzake landbouw, tuinbouw en platteland:

- Korte keten-initiatieven mee ontwikkelen en ondersteunen via sensibilisering en door de start van een alternatieve markt in Eke te faciliteren. Daarin zal ook de lokale landbouw een plaats vinden.
- Behoud van de open ruimte waaronder ook het beschermen van het landelijk karakter en het landbouwlandschap. De landbouw blijft een zeer belangrijke economische factor en een te beschermen waarde in die open ruimte.
- Leefbare buitengebieden in Nazareth zijn onlosmakelijk verbonden met een leefbare land- en tuinbouw. Er wordt ingezet op het stimuleren van milieuvriendelijke innovatie bij land- en

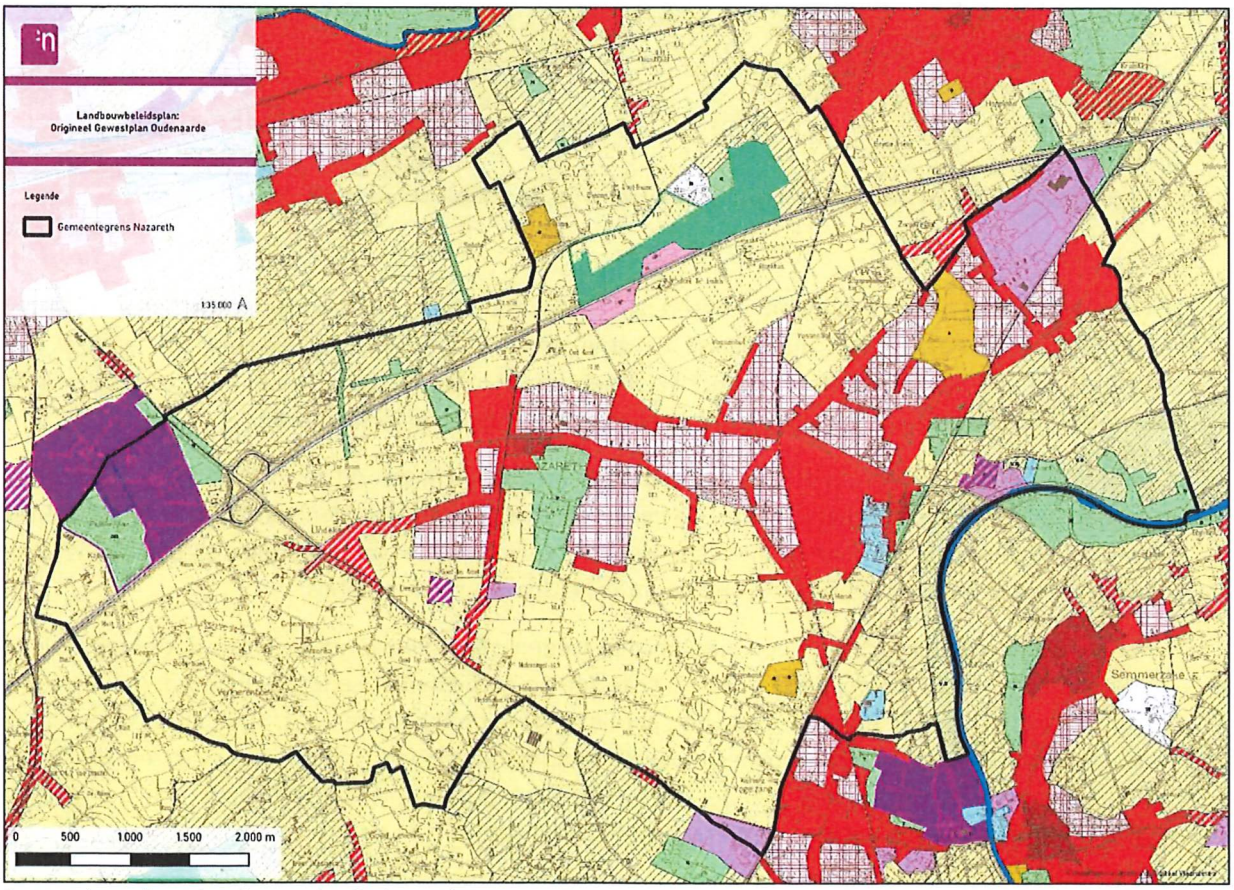
tuinbouwers. De subsidiereglementen m.b.t. landbouw, tuinbouw en platteland worden geëvalueerd en bijgestuurd waar nodig. Via de landbouwraad, de verenigingen, ... wordt relevante informatie verstrekt naar de sector.

De herziening van het beleidsplan 2009-2019 is één van de actiepunten, opgenomen in het meerjarenbeleidsplan van het lokaal bestuur.

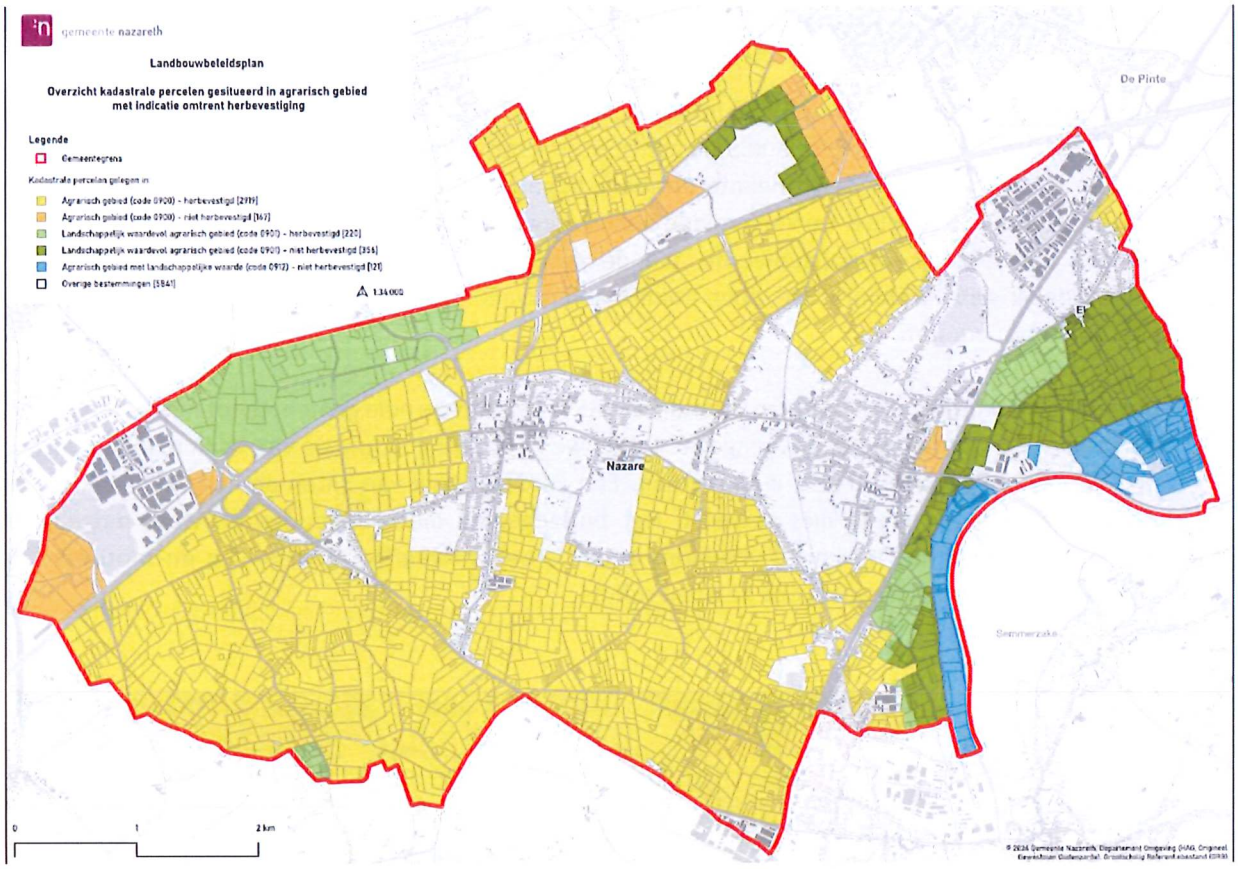
4. Ruimtelijke context

Nazareth is een gemeente van 3.519 hectare en telt in 2023 12.214 inwoners. De open ruimte is er zeer uitgestrekt. Professionele landbouwactiviteiten kenmerken de open ruimte gebieden. De E17, N60 en N35 doorsnijden de gemeente en meer bepaald de grotere open ruimte gebieden. In het oosten stroomt de Schelde. De verspreidde bebouwing bevindt zich in het 'groen' en maakt Nazareth tot een aantrekkelijke woongemeente aan de rand van het grootstedelijk gebied Gent en het kleinstedelijk gebied Deinze. De open ruimte is cruciaal voor voedselproductie en economische (landbouw)activiteiten.

Volgens het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen (RSV) behoort de hele gemeente tot het buitengebied. Versnippering moet er worden tegengegaan. Nieuwe bebouwing in functie van wonen, moet worden opgevangen en geconcentreerd in de kernen. Een verdere groei van linten en een toename van de verspreide bebouwing zijn niet gewenst. Het buitengebied dient behouden en waar mogelijk te worden versterkt. Het maximaal vrijwaren ervan is een belangrijke doelstelling en motiveert de opmaak van een beleidskader voor de open ruimte.

Bestemming volgens het Gewestplan Oudenaarde

Ligging van de verschillende 'types' agrarisch gebied volgens het Gewestplan Oudenaarde

Om deze doelstelling te kunnen realiseren, keurde het lokaal bestuur Nazareth begin 2024 het ruimtelijk beleidsplan goed met daarin de visie op de ruimtelijke ontwikkeling in Nazareth, ter vervanging van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Het eerste deel van het beleidsplan is de strategische visie, waarin enkele globale doelstellingen worden geformuleerd.

Er wordt gestreefd naar een duurzame ruimtelijke ontwikkeling waarin zo zorgvuldig mogelijk wordt omgegaan met de beschikbare ruimte. De bestaande dorpskernen worden versterkt en verdicht en er wordt niet zomaar extra open ruimte aangesneden. Verschillende woonuitbreidingsgebieden worden herbestemd in het voordeel van de open ruimte: landbouw, natuur en bos.

Verder wordt ook getracht om een antwoord te bieden op de klimaatuitdagingen door meer ruimte voor groen en water te voorzien en door in te zetten op hernieuwbare energie. Er wordt ook voorrang gegeven aan duurzame mobiliteit: te voet, per fiets en via openbaar vervoer. In de dorpskernen en in de stationsomgeving worden zoveel mogelijk functies gebundeld, opdat alles vlot en duurzaam bereikbaar is. Tot slot willen we de leefkwaliteit bevorderen, zodat Nazareth een aangename gemeente blijft om in te wonen, te werken en te ontspannen.

Het tweede deel van het beleidsplan bevat twee beleidskaders, waarin deze visie verder uitgewerkt wordt:

- Een beleidskader voor het versterken van de dorpskernen en het economisch netwerk.
- Een beleidskader voor het behouden en versterken van de open ruimte en het groenblauwe netwerk.

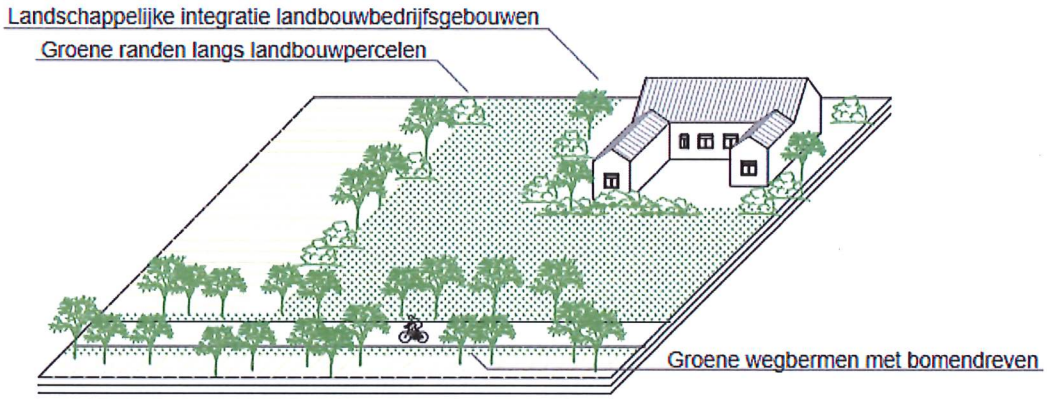
Deze beleidskaders bevatten ook veel concrete acties, die op korte en langere termijn worden uitgevoerd, om het gewenste ruimtelijk beleid effectief te realiseren.

In de onderzoeksnota 'open ruimte Nazareth' (*Omgeving, 2019*) is een analyse gemaakt van de bestaande open ruimte, zowel op regionale schaal als op schaal van Nazareth. Regionale positionering toont dat Nazareth landschappelijk grotendeels behoort tot het traditioneel landschap 'Zandig Leie - Schelde interfluvium' en wordt omringd door belangrijke valleistructuren (Schelde en Leie) en natuurgebieden. Grote bosstructuren zijn gelegen aan de rand van de gemeente (Hospicebossen) en bij naburige gemeenten (bv. Parkbos). Het merendeel van de open ruimte van Nazareth wordt gekenmerkt als een homogeen, overwegend vlak agrarisch landschap met relicten van het coulissenlandschap en beperkte vergezichten. Deze open ruimte wordt voornamelijk gebruikt voor professionele landbouwactiviteiten. Kleine landschapselementen omzomen de akkers en het grasland. Schaalvergroting van de landbouw heeft op bepaalde plaatsen meer openheid gecreëerd. Het open landschap wordt doorsneden door het lokaal bekenstelsel.

Een groot deel van de oppervlakte van Nazareth is op het gewestplan bestemd als agrarisch gebied (gedeeltelijk landschappelijk waardevol), dat ook nogmaals werd herbevestigd door de Vlaamse overheid. Landbouwers bewerken een groot gedeelte van deze open ruimte en zijn dus belangrijke partners om de open ruimte duurzaam te beheren en te vrijwaren van bijkomend ruimtebeslag.
Nazareth wil de open ruimte maximaal behouden ten behoeve van de landbouwproductie en hanteert hierbij volgende ruimtelijke principes:

- De land- en tuinbouw kan haar rol als primaire beheerder van de open ruimte blijven vervullen en zo helpen om de open ruimte te vrijwaren van bijkomend ruimtebeslag. De grote samenhangende open ruimte in Nazareth blijft kansen bieden voor grootschalige grondgebonden landbouw.
- Daarnaast moeten ook meer kleinschalige en duurzame landbouwontwikkelingen zoals biologische en korte ketenlandbouw, zelfplukboerderijen, ... kunnen ondersteund worden. Dit kan in het bijzonder interessant zijn aan de rand van de dorpen, zodat de productie van gezonde voeding wordt gekoppeld aan een lokale afzetmarkt, tewerkstelling en landschapsontwikkeling.
- Er zullen maatregelen noodzakelijk zijn tegen het oneigenlijk gebruik van agrarisch gebied. De laatste decennia wordt steeds meer oppervlakte onttrokken van de professionele landbouw omwille van verschillende redenen (bv. door zonevreemde functiewijzigingen en constructies, vertuining in agrarisch gebied, de verkoop en herbestemming van landbouwzetels voor niet-landbouwdoeleinden, ...). In het ontwerp ruimtelijk beleidsplan wordt gevraagd aan de hogere overheid om regelgeving te voorzien tegen deze sluimerende afname van het bestemde landbouwareaal. Zo kan de professionele landbouw worden ondersteund.
- In het landbouwbeleidsplan uit 2009 werd beslist om geen nieuwe, bijkomende landbouwzetels meer toe te laten op haar grondgebied. De gemeente streeft naar een maximaal hergebruik (of vervangbouw) van bestaande agrarische bedrijfszetels ten behoeve van landbouwdoeleinden. Eventuele uitbreidingen van bestaande landbouwzetels (met nieuwe agrarische bedrijfsgebouwen) moeten worden geclusterd bij de bestaande gebouwen. Voor de glastuinbouwzone ten noorden van de Hospicebossen werd reeds een gemeentelijk RUP opgemaakt.
- Er moet worden gestreefd naar een goede landschappelijke integratie van agrarische bedrijfsgebouwen met gepast materiaal- en kleurgebruik, maar ook met kleine landschapselementen en buffergroen. Dit wordt ondersteund via de opmaak van landschapsbedrijfsplannen.

- In de milieueffectenbeoordeling (plan-MER), dat werd opgesteld n.a.v. de opmaak van het beleidsplan, wordt aanbevolen om ook specifieke maatregelen te voorzien om de productiesystemen van de landbouw te verduurzamen en klimaatbestendig te maken. Dit zal in de eerste plaats afhankelijk zijn van andere sectorale regelgeving op hogere bestuursniveaus.
- Een groot deel van de biologisch waardevolle elementen in Nazareth komen voor in landbouwgebied. Het gaat hierbij voornamelijk om bomenrijen, houtkanten en andere lijnvormige begroeiing al dan niet langsheen waterlopen, soortenrijk permanent cultuurgrasland of minder waardevol, soortenarm permanent cultuurgrasland dat wel omgeven is door waardevolle kleine landschapselementen. Deze biodiversiteitsrijke landschapselementen omvatten op dit moment 1 à 2% van het landbouwareaal in de gemeente. Vanuit de milieueffectenbeoordeling (plan-MER) wordt aanbevolen om tenminste te garanderen dat de bestaande landschapselementen in landbouwgebied behouden blijven en bij voorkeur toeneemt tot een areaal van circa 10% (tegenover de huidige 1 à 2%), cfr. de Europese Biodiversiteitsstrategie voor 2030. Dit percentage is exclusief bossen. Er wordt aangeraden om deze doelstelling te monitoren (wellicht via monitoring op Vlaams niveau).
  Binnen de agrarische gebieden moet dus de nodige aandacht uitgaan naar het behouden en versterken van de biodiversiteit. En dit geldt in het bijzonder in alle landschappelijk waardevolle gebieden (zoals aangeduid op het gewestplan of in RUP's). Dit kan gebeuren via bepaalde gebruik- en beheersovereenkomsten met grondeigenaars en agrarische bedrijven.
  Voorbeelden van mogelijke maatregelen zijn het behouden van permanente graslanden, het ecologisch beheer van wegbermen, het inrichten van landbouwperceelsranden met kleine landschapselementen (hagen, houtkanten, bomen, poelen, bloemrijke bermen, ...), agroforestry of andere vormen van natuurgerichte landbouw. Dergelijke maatregelen bevorderen de ecosysteemdiensten, versterken de landschappelijke waarden van de open ruimte, helpen ook tegen bodemverschraling en -erosie en komen zo ten goede aan de landbouwgebruikswaarde.

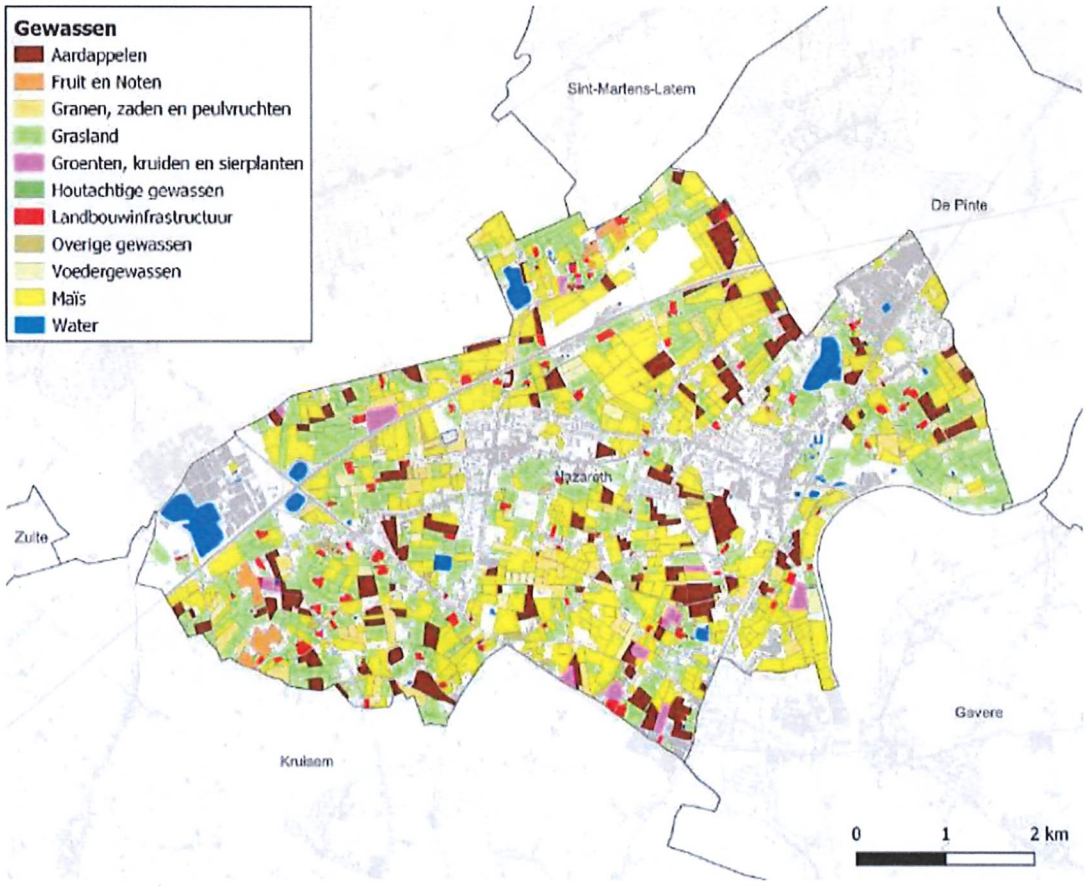
Bron: Veneco – Ruimtelijk beleidsplan Nazareth

Landbouwgebruik

Het grootste deel van Nazareth wordt gekenmerkt door zandige bodems. Langs de Schelde en in de beekvalleien vindt men recentere kleiige alluviale afzettingen terug. Zandgronden zijn matig geschikt voor zware akkerbouwteelten als graan en bieten, maar wel geschikt voor lichtere teelten als aardappelen en maïs, en zeer geschikt voor tuinbouw. Zonder intensieve drainage zijn de Scheldemeersen enkel geschikt als weiland.

De grote aaneengesloten landbouwgebieden in Nazareth bestaan voornamelijk uit akkers bestemd voor maïs-, aardappelteelt en grasland. Er is een kleine concentratie van serregebouwen, voornamelijk ten noordwesten van de Hospicebossen. De meeste landbouwgebruikspercelen bevinden zich in herbevestigd agrarisch gebied.

In Nazareth is 67,3 % (2.384 ha) van de totale oppervlakte bestemd voor de landbouw, wat net hoger ligt dan het gemiddelde van de provincie Oost-Vlaanderen (61,3 %). Dit betreft dus niet alleen het feitelijk agrarisch gebied volgens de bestemming van het Gewestplan. Ook andere gebiedstypen, zoals gedefinieerd door het Gewestplan, zijn feitelijk in agrarisch gebruik. Het betreft hier in hoofdzaak woonuitbreidingsgebied Ter vergelijking: in het Vlaams Gewest heeft 57,6% als bestemming agrarisch gebied. Van die totale oppervlakte wordt er effectief 57,7 % gebruikt voor de landbouw. Maïs en grasland nemen hiervan het grootste deel voor hun rekening. Uitgemiddeld over een aantal jaren zijn ze verantwoordelijk voor respectievelijk 856 ha (41 %) en 629 ha (30 %). Op de derde en vierde plaats komen aardappelen en granen, zaden en peulvruchten, met respectievelijk 13 % en 5 % van de landbouwoppervlakte.

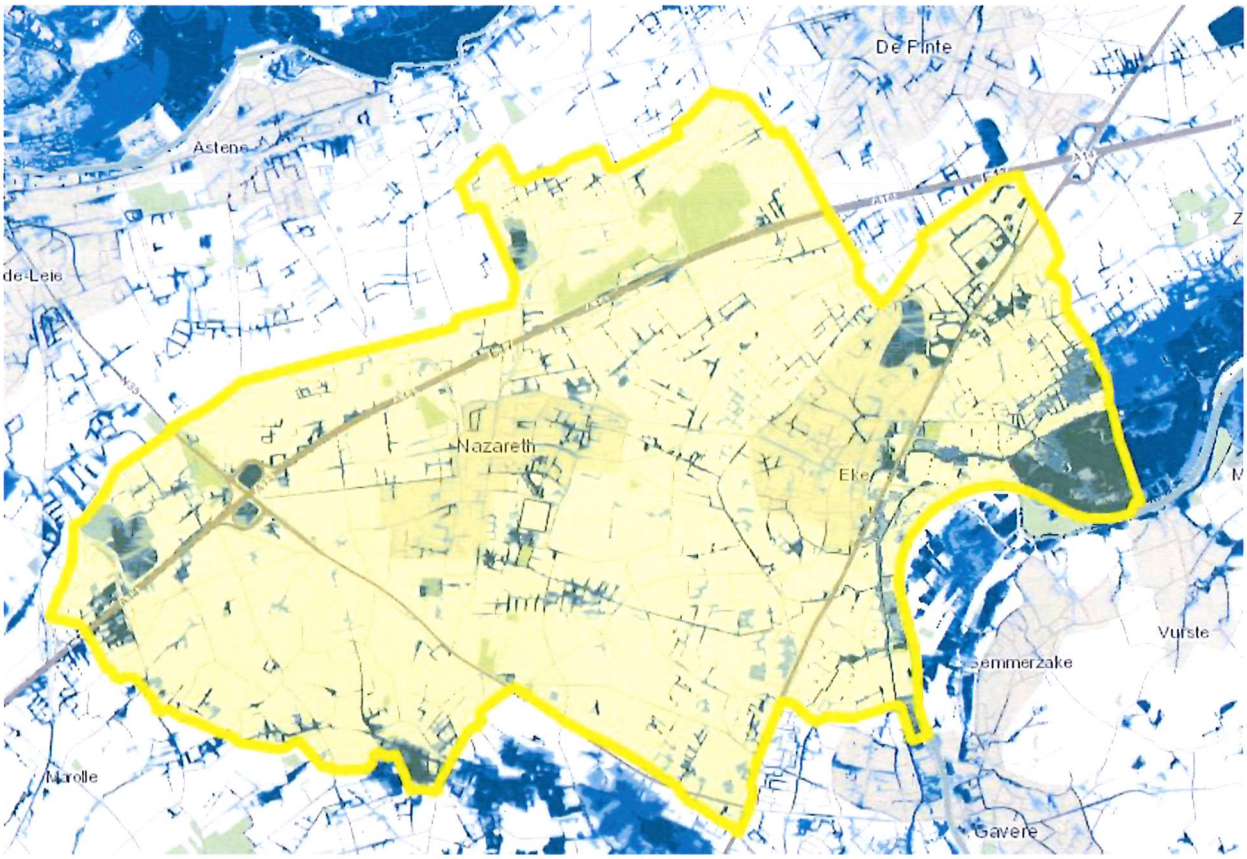

Bron: klimaatadaptatieplan Nazareth – data 2020

Waterbeleid

Het grootste deel van de gemeente Nazareth watert af naar de Bovenschelde, die de gemeente doorkruist in het zuidoosten van het grondgebied. Het valleigebied van deze waterloop is van nature nat, terwijl de rest van het grondgebied gekenmerkt wordt door hoge infiltratiesnelheden en een grote gevoeligheid voor droogte. Een aantal waterlopen monden uit in de Moerbeek: Lakemeerbeek, Biestebeek, Beerhofbeek, Leebeek (met stroomopwaarts de Beeksteertbeek, de Plaisirbeek en de Spiegelstraatbeek). Een klein deel in het noorden van de gemeente watert af naar de Leie. Dit gebeurt enerzijds via de Biezenbeek (op grondgebied van de stad Deinze), en anderzijds via de Schuurkesbeek-Duivebeek (op grondgebied van de gemeente De Pinte).

Een deel van het grondgebied van de gemeente Nazareth ligt in effectief of mogelijk overstromingsgevoelig gebied, met name de hele Scheldevallei, de Beerhofbeekvallei tussen de E17 en de dorpskern van Nazareth, en de omgeving van het kasteel van Nazareth.

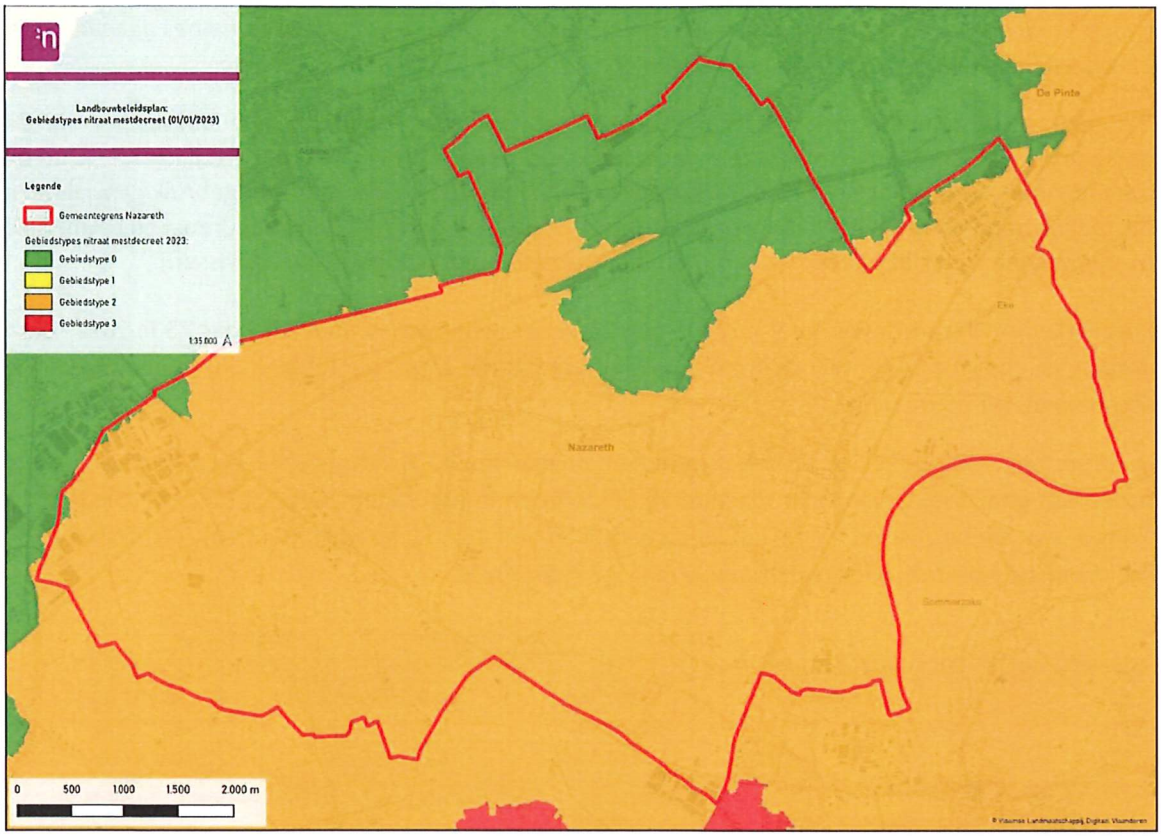
Bron: waterinfo.be

Op het grondgebied van Nazareth zijn er 6 gebiedsspecifieke acties opgenomen in de derde generatie stroomgebiedbeheerplannen (2022-2027). Nazareth maakt hierbij deel uit van zowel het Bovenscheldebekken als van het Leiebekken.

Het waterkwaliteitsmeetnet van de VMM bestaat uit 758 meetpunten vanuit het MAP-meetnet voor oppervlaktewater alsook uit 1.800 meetpunten ter hoogte van het freatische grondwaternet. Hiervan zijn verschillende meetpunten gelegen op grondgebied Nazareth. De kwaliteit van de belangrijkste waterlopen in Nazareth (Leebeek, Boven-Schelde, Duivebeek, toeristische Leie) wordt in de meetgegevens van 2023 als 'ontoereikend' bestempeld.

Momenteel is het 6e mestactieprogramma (MAP 6) nog van toepassing. Dit liep initieel voor de periode 2017-2022. Het MAP 6 ambieert Vlaanderen de reductie van de nutriëntenverliezen uit land- en tuinbouw om de waterkwaliteit in lijn te brengen met de Europese doelstellingen. Het uitgangspunt is een aanpak die een verdere loskoppeling van de economische activiteit en de milieu-impact nastreeft. Er wordt ingezet op het verhogen van de effectiviteit van het bestaande beleid door een betere handhaving en implementatie en op een gebiedsgerichte aanpak die maatregelen doelmatig inzet volgens de verschillende deelgebieden.

Nazareth ligt bij MAP 6 in hoofdzakelijk gebiedstypes 0 en 2.

Bron: VLM

In het voorjaar 2023 bereikten de Vlaamse regering en de landbouw-, milieu- en natuurorganisaties een akkoord over een voorstel om de waterkwaliteit in het landbouwgebied te verbeteren en tegemoet te komen aan de doelstellingen uit de Kaderrichtlijn Water en de Nitraatrichtlijn. Die beogen een goede kwaliteit van ons oppervlakte- en grondwater, ten laatste in 2027. Het voorstel bestaat uit een toetsingskader, principes en maatregelen voor een zevende mestactieplan (MAP 7). Het ontwerp van het mestactieplan werd reeds onderworpen aan een plan-MER en een openbaar onderzoek. Aansluitend kunnen dan de nodige wetswijzigingen worden doorgevoerd.

Tot er een nieuw Mestdecreet is gestemd, blijven de maatregelen uit MAP 6 gelden.

5. Kerncijfers land- en tuinbouw in Nazareth

De hierna weergegeven cijfers zijn afkomstig van het rapport "Provincie in Cijfers", die de cijfers haalt bij het Belgisch statistiekbureau Statbel.

Aantal land- en tuinbouwbedrijven

De definitie van Statbel voor "bedrijven met landbouwproductie" is: "*elke onderneming die land- en/of tuinbouwproducten voor de verkoop voortbrengt (als hoofd- of nevenactiviteit), of elke onderneming waarvan de gronden niet bewerkt worden maar in goede milieu- en landbouwcondities gehouden zijn en waarvan de bedrijfszetel in België gelegen is*".

De gegevensverzameling door Statbel gebeurde vroeger door middel van enquêtes die via de gemeenten bij landbouwers werden verzameld (de zogenaamde "landbouwtellingen"). Om de administratieve last voor bedrijven te verlagen wordt sinds 2011 meer en meer gebruik gemaakt van bestaande administratieve databanken waarop nog een aantal bewerkingen gebeuren. Een belangrijke brondatabank voor deze gegevens is die van het Departement Landbouw en Zeevisserij.

Specifiek voor Nazareth waren er in 2001 nog 130 bedrijven, wat evolueerde naar 75 in 2022. Deze afname van het totaal aantal bedrijven betekent niet dat het totaal aantal land- en tuinbouwgrond is afgenomen. Dit blijft stabiel.

In de periode 2001-2022 was er in Nazareth een afname van 40 % in het aantal bedrijven. Dit ligt iets boven het gemiddelde van Oost-Vlaanderen (37,5 %) en in het Vlaams Gewest (36,7 %). Sinds 2011 zien we een daling van het aantal landbouwbedrijven met 18,5 %, terwijl dit in Oost-Vlaanderen en in het Vlaams Gewest respectievelijk daalde met 9,2 % en 7,4 %.

	Nazareth	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
Aantal bedrijven (% t.o.v. Gewest)			
2001	130 (0,3%)	10.263 (26,1%)	39.276 (100%)
2011	104 (0,4%)	6.872 (26,4%)	25.982 (100%)
2022	75 (0,3%)	5.799 (25,8%)	22.449 (100%)
Evolutie doorheen de tijd (%)			
Groeipercentage 2001 - 2022	-40,0%	-37,5%	-36,7%
Groeipercentage 2011 - 2022	-18,5%	-9,2%	-7,4%

Bron: Statbel & provincies.incijfers.be – evolutie van land- en tuinbouwbedrijven (2001-2022)

Beroepsmatige en kleine bedrijven

Land- en tuinbouw wordt gedefinieerd op basis van de Nacebel-codes (°2008) met de code "landbouw" en omvat de volgende activiteiten:

- Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten;
- Bosbouw en de exploitatie van bossen;
- Visserij en aquacultuur.

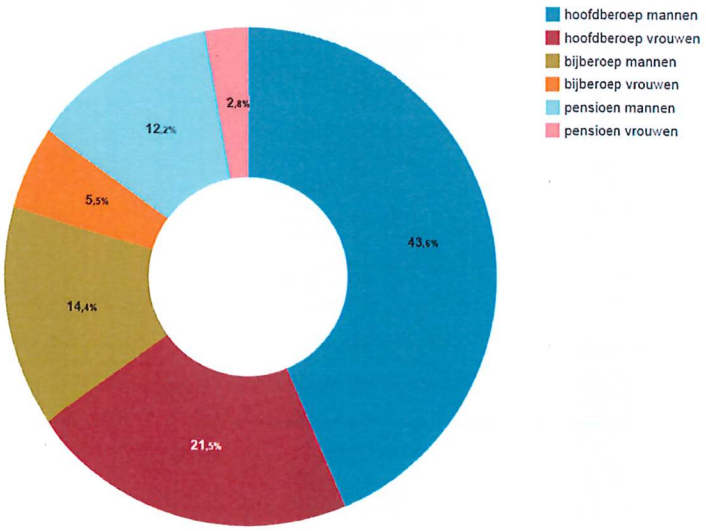
In 2020 zijn er in Nazareth 57 beroepsmatige landbouwbedrijven en 18 kleine landbouwbedrijven. Dit betekent dat 76,0 % van de bedrijven gespecialiseerd is. Dit ligt in lijn met het gemiddelde op Vlaams niveau (76,6 % beroepslandbouwbedrijven). Deze aantallen zijn gebaseerd op een indeling op basis van "de Standaard Output (SO)". Dit is de geldwaarde van de bruto landbouwproductie per eenheid (oppervlakte of dier) tegen prijzen af boerderij en exclusief btw. De subsidies worden niet in rekening gebracht. De standaardopbrengsten worden per landbouwproduct vastgesteld. De lijst van de producten waarvoor de standaardopbrengsten worden berekend, is in overeenstemming met de lijst, zoals Europees bepaald (Verordening (EG) nr. 1166/2008).

In het nieuwe GLB wordt de term "actieve landbouwer" gedefinieerd. Enkel actieve landbouwers komen in aanmerking voor landbouwsteun. De voorwaarden om als actieve landbouwer te worden beschouwd, zijn bepaald op Vlaams niveau (https://lv.vlaanderen.be/bedrijfsvoering/bedrijfsgegevens/actieve-landbouwer), waarbij een actieve landbouwer:

- beschikt over een Belgisch BTW nummer waarvoor een NACEBEL-code gekend is die duidt op landbouwactiviteit;
- beschikt over een standaardverdiencapaciteit (SVC) van minstens € 7.500. Voor landbouwers met biologische productie en voor instromers (alle zaakvoerders zijn in het huidige of de 2 voorgaande kalenderjaren voor de eerste keer gestart als landbouwer) geldt een verlaagde grens van € 3.000;
- 1/3 van de omzet haalt uit landbouwactiviteiten;
- geen overheidsinstelling, erkende terreinbeherende natuurvereniging, universiteit of hogeschool is.

Voor de primaire land- en tuinbouwsector zijn gegevens beschikbaar over de zelfstandige tewerkstelling. Naast het totaal aantal zelfstandigen is er ook een uitsplitsing gemaakt naar geslacht, het feit of het gaat over een zelfstandige in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen. In Nazareth zijn er 181 zelfstandigen in de land- en tuinbouwsector. Dit is 10,9 % van het totaal aantal zelfstandigen. Dit in vergelijking tot 9,0 % in Oost-Vlaanderen en 8,6 % in het Vlaams Gewest.

In Nazareth is 65,2 % van de zelfstandigen in de land- en tuinbouwsector zelfstandige in hoofdberoep, 14,9 % in bijberoep en 19,9 % zelfstandige na pensioen.

Bron: provincies.incijfers.be

Teelten

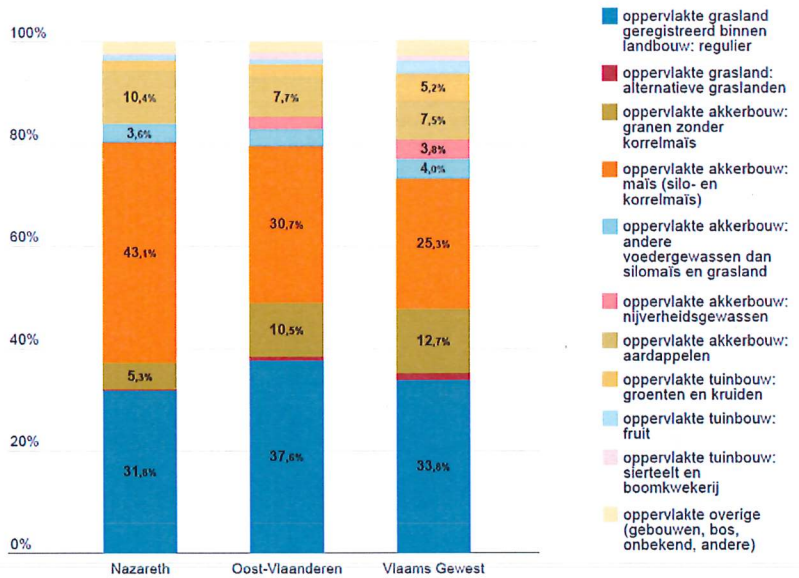
De informatie betreffende teelten wordt overgenomen uit de landbouwgebruikspercelen van het departement Landbouw en Zeevisserij. De opgave van de teelten moet door de landbouwers gebeuren binnen de verzamelaanvraag. Enkel de info over de hoofdteelt wordt hier overgenomen. De hoofdteelt van een perceel is de teelt die op 31 mei op het perceel aanwezig is. Als er op deze datum geen teelt of grasachtige voorteelt is, dan is het de eerstvolgende teelt die wordt ingezaaid.

Er bestaan honderden teelten binnen de verzamelaanvraag. Om het geheel overzichtelijk te houden, werden deze onderverdeeld in 4 hoofdcategorieën, die elk onderverdeeld worden in een aantal teeltgroepen:

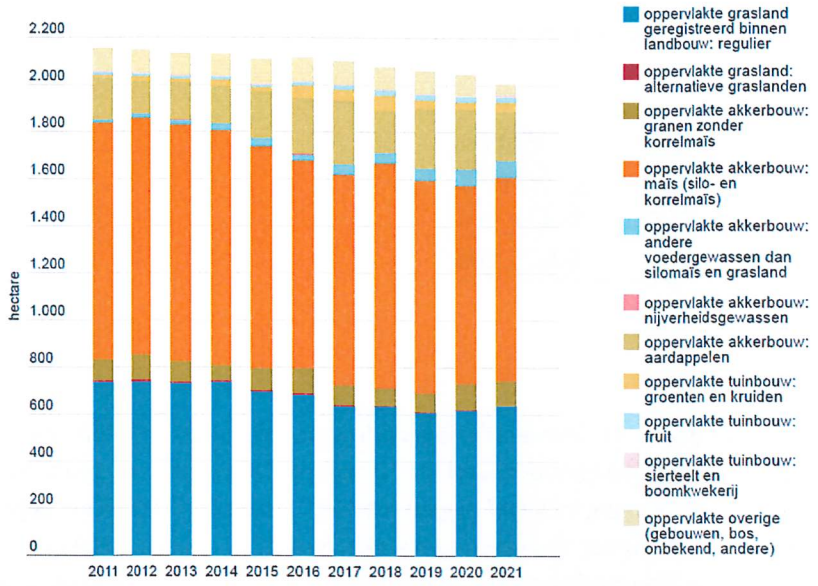
- Grasland: regulier en alternatief grasland.
- Akkerbouw: granen zonder korrelmaïs, maïs (silomaïs en korrelmaïs), voedergewassen zonder silomaïs en grasland, nijverheidsgewassen en aardappelen.
- Tuinbouw: groenten & kruiden, fruit en sierteelt & boomkwekerij.
- Overige (o.a. gebouwen en bos).

	Nazareth
Teelten (aantal en % per gebied)	
Grasland: regulier	637 (31,8%)
Grasland: alternatieve graslanden	2 (0,1%)
Akkerbouw: granen zonder korrelmaïs	106 (5,3%)
Akkerbouw: maïs (silo en korrel)	862 (43,1%)
Akkerbouw: andere voedergewassen dan maïs en graslanden	73 (3,6%)
Akkerbouw: nijverheidsgewassen	0 (0,0%)
Akkerbouw: aardappelen	209 (10,4%)
Tuinbouw: groenten en kruiden	38 (1,9%)
Tuinbouw: fruit	24 (1,2%)
Tuinbouw: sierteelt en boomkwekerij	8 (0,4%)
Overige (gebouwen, bos, onbekend, andere)	44 (2,2%)

Bron: Departement L&V en provincies.incijfers.be – oppervlakte in ha per teeltgroep (2021)

Bron: Departement L&V en provincies.incijfers.be – oppervlakte in ha per teeltgroep (2021)

Bron: Departement L&V en provincies.incijfers.be – evolutie in opp. (ha) per teeltgroep (2001-2021)

Dieren

Elk jaar geven landbouwers hun gemiddelde dierbezetting van het voorgaande jaar aan bij de Vlaamse Landmaatschappij. Aan de hand van deze gegevens kan er een inschatting gemaakt worden van de veestapel en de bijhorende mestproductie.

Rundvee

Het aantal gehouden runderen op grondgebied Nazareth bedraagt 4.730 (cijfers 2021). Ten opzichte van 2011, zien we een afname met 4,2%.

	Nazareth	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
2011	4.937	329.660	1.314.072
2021	4.730	309.209	1.270.067

Bron: VLM en provincies.incijfers.be

De verdeling tussen melkvee (31,2%), zoogkoeien (vleesvee - 11,2%) en andere runderen (57,5%), wordt weergegeven in de tabel hieronder.

	melkkoeien	zoogkoeien	andere runderen (naast zoogkoeien en melkkoeien)
2011	1.320	466	3.151
2021	1.478	531	2.721

Bron: VLM en provincies.incijfers.be

Varkens

Het gemiddeld aantal varkens in Nazareth bedroeg in het jaar 2021 24.999 varkens. Sinds 2011 zien we een afname met 23,8%.

	Nazareth	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
2011	32.796	1.152.932	6.231.661
2021	24.999	973.508	5.855.503

Bron: VLM en provincies.incijfers.be

De varkenshouderij wordt onderverdeeld in vermeerderingsbedrijven, vleesvarkensbedrijven en gesloten bedrijven. De vermeerderingsbedrijven houden uitsluitend zeugen. De geboren biggen blijven ongeveer vier weken bij het moederdier (zeugen, inclusief biggen tot 7 kg). Daarna verhuizen de biggen (van 7 tot 20 kg) naar de speenafdeling. Wanneer de biggen tien weken oud zijn (ongeveer 20 kg) gaan ze naar de vleesvarkensbedrijven of de vleesvarkensafdeling van gesloten varkensbedrijven waar ze verder groeien tot ongeveer 110 kg om naar de slachterij te gaan. Op gesloten varkensbedrijven vindt de combinatie van de vermeerdering en de vleesvarkenshouderij op hetzelfde bedrijf plaats. In Nazareth waren er in 2021 gemiddeld 983 zeugen (3,9 %), 7.525 biggen (30,1 %), 8 beren (< 0,01 %) en 16.483 andere varkens van +20 kg (65,9 %) aanwezig.

	zeugen, incl. biggen tot 7 kg	biggen van 7 tot 20 kg	beren	andere varkens van meer dan 20 kg
2011	1.337	11.007	15	20.437
2021	983	7.525	8	16.483

Bron: VLM en provincies.incijfers.be

Nazareth beschikt over 3 GBPV-varkensbedrijven met meer dan 2.000 mestvarkens. GBPV of Geïntegreerde Preventie en Bestrijding van Verontreiniging (GPBV) is een onderdeel van Europese wetgeving (Europese Richtlijn inzake Industriële Emissies 2010/75/EU) waarbij bepaalde vervuilende activiteiten met een mogelijk grote impact op het milieu, aan een aantal bijkomende regels moeten voldoen. Grote varkensbedrijven vallen onder deze specifieke reglementering.

Pluimvee

Naast de bedrijven met slachtkippen en leghennen, zijn er in beide sectoren vermeerderingsbedrijven. Voor de vermeerdering van de slachtkippen zijn dit landbouwbedrijven met ouderdieren (moederdieren) van slachtkuikens en bedrijven met de opfokpoelen van de slachtkuikenouderdieren. In de vermeerdering van leghennen zijn er de landbouwbedrijven met opfokpoeljen van legkippen en bedrijven met (groot)ouderdieren van legkippen.

Het gemiddeld aantal kippen in Nazareth bedroeg in het jaar 2021 52.124 kippen. Sinds 2011 zien we een afname met 47,1 %.

	Nazareth	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
2011	98.466	4.967.883	27.377.931
2021	52.124	5.932.345	39.564.107

Bron: VLM en provincies.incijfers.be

In Nazareth waren er in 2021 gemiddeld 20.012 slachtkuikens (38,4 %) en 32.112 legkippen (61,6 %) aanwezig. Er zijn geen ouderdieren aanwezig.

	slachtkuikens zonder ouderdieren en opfokpoeljen	legkippen zonder (groot)ouderdieren en opfokpoeljen	slachtkuikensector ouderdieren en opfokpoeljen	legkippensector ouderdieren en opfokpoeljen
2014	22.870	37.506	0	0
2021	20.012	32.112	0	0

Bron: VLM en provincies.incijfers.be

Andere activiteiten - verbreding

Verbreding is een ruime term die wijst op activiteiten die niet strikt behoren tot de land- en tuinbouwactiviteiten, maar wel door land- en tuinbouwers ontwikkeld worden, dikwijls om het landbouwinkomen te verduurzamen. Er zijn tal van mogelijkheden voor land- en tuinbouwers om te verbreden: hoevetoerisme, boerderijwinkel, zorgboerderij, landschapsverzorging, ...

In totaal zijn er in 2023, volgens de FOD Economie, 3 hoeveproducenten in Nazareth. Het aantal biologische landbouwbedrijven in Nazareth is bijzonder beperkt tot 2 bedrijven. Een bedrijf mag het biolabel gebruiken na jaarlijkse controle door een erkende controleorganisatie. Op dit moment is het aandeel "bio-landbouw" in Nazareth dus bijzonder beperkt. In kader van mogelijke verbreding in de toekomst, kan deze optie dus zeker verder onderzocht worden.

6. Toekomstige uitdagingen en kansen

Om finaal een duurzaam beleid inzake landbouw, tuinbouw en platteland, worden we geconfronteerd met verschillende uitdagingen – mogelijks zelfs bedreigingen - én kansen. Hieronder lijsten we de voornaamste relevante thema's op, teneinde hier verder in het document, bij de actiepunten verder op in te kunnen spelen.

Kwetsbaarheid van de grondwaterreserves

Grondwater wordt opgepompt uit 2 watervoerende lagen. Enerzijds is er de freatisch watervoerende laag, die rechtstreeks wordt gevoed met regenwater en soms in verbinding staan met het oppervlaktewater. Aangezien deze laag minder diep is gelegen, zijn grondwaterwinningen in deze laag het meest kwetsbaar voor eventueel opdrogen van deze laag. Daaronder zitten de verschillende gespannen watervoerende lagen, die zich op grotere diepte situeren en onder een ondoorlatende laag zitten. Globaal kan gesteld worden dat uit deze lagen vaak meer water wordt onttrokken dan er bijkomt. Er kan dus geconcludeerd worden dat het grondwaterpeil ter hoogte van de diepe lagen stelselmatig daalt. Dit vormt een bedreiging voor de gebruikers van dit grondwater, waarvan land- en tuinbouwers de meerderheid uitmaken.

Enerzijds moet grondwater voorbehouden worden voor die toepassingen waarbij dit water cruciaal is, bijv. om hygiëne (melk e.d.) of dierengezondheidsredenen (drinkwater voor dieren). Waar mogelijk moet steeds de voorkeur worden gegeven aan regen- (of oppervlakte) water voor overige (meer laagwaardige) toepassingen. Bij het vergunnen van grondwaterwinningen moeten de dieptes en debieten steeds nauwkeurig nagekeken en gemotiveerd worden. De Vlaamse Milieumaatschappij speelt een adviserende rol in dit kader. In Nazareth zijn er thans 367 bij de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM – gegevens 2021) gekende putwatergebruikers (waarvan 16 niet aansluitbare woningen). Het overgrote deel van de land- en tuinbouwbedrijven beschikt over minstens 1 grondwaterwinning om te voldoen aan hun behoefte aan water voor hoogwaardige toepassingen zoals drinkwater voor de veestapel, reinigingswater voor o.a. melkinstallaties, enz.

Droogte

De grondwaterreserves in Vlaanderen zijn bijzonder beperkt. Verdroging van de bodem vormt een reële bedreiging voor de toekomst. Aangezien de droogte voornamelijk optreedt in de bovenste bodemlaag, waarin ook de land- en tuinbouw zich afspelen, vormt droogte een bedreiging voor onze toekomstige land- en tuinbouw. De grondwaterreserves staan onder druk door het toenemende waterverbruik. Verder kan regenwater vaak onvoldoende in de grond dringen door toename van de verharde oppervlakte in Vlaanderen. Drainage, tijdelijke bronbemalingen e.d. veroorzaken vaak een langdurig oppompen van grondwater. Tenslotte zorgt de klimaatverandering voor langere droogteperiodes afgewisseld met periodes van intense regenval, waarbij het regenwater onvoldoende te tijd krijgt om te infiltreren in de bodem en dus onvoldoende de grondwaterreserves kan aanvullen.

Droogte vormt dus zeker een potentieel risico voor de landbouw in Nazareth. In het hemelwater- en droogteplan, voorziet Nazareth tal van acties om een antwoord te bieden op de toekomstige uitdagingen in dit kader. We verwijzen naar dit plan en de bijhorende acties en hernemen deze dus niet in dit landbouwbeleidsplan.

Biodiversiteit

Een groot deel van de biologisch waardevolle elementen in Nazareth komen voor in landbouwgebied. De biodiversiteitsrijke landschapselementen omvatten op dit moment 1 à 2 % van het landbouwareaal in de gemeente. Vanuit de milieueffectenbeoordeling (plan-MER), horend bij het ruimtelijk beleidsplan, wordt aanbevolen om tenminste te garanderen dat de bestaande landschapselementen in landbouwgebied behouden blijven en bij voorkeur toenemen tot een areaal van circa 10 % (tegenover de huidige 1 à 2 %), cfr. de Europese Biodiversiteitsstrategie voor 2030. Binnen de agrarische gebieden moet dus de nodige aandacht uitgaan naar het behouden en versterken van de biodiversiteit.

Nazareth beschikt op dit moment over een subsidie ter bevordering van de aanplant en onderhoud van kleine landschapselementen (subsidie "herstel van het halfopen landschap"). Deze subsidie moet zeker behouden blijven. In dit reglement is ook het verwerken van het fijn snoeihout, afkomstig van deze kleine landschapselementen, opgenomen. In de periode 2019-2023 werden gemiddeld 20-25 aanvragen ontvangen, waarbij jaarlijks voor een totaalbedrag van € 12.000 - € 15.000 aan subsidies werd uitbetaald.

Sinds 2022 is Nazareth aangesloten bij het Regionaal Landschap Meetjesland en Leievallei. Jaarlijks wordt een groepsaankoop aangeboden aan inwoners, waaronder ook de land- en tuinbouwers van inheems plantgoed en bloemenmengsels. Dit kan de sector ook ondersteunen bij het verhogen van de biodiversiteit in en rondom hun percelen. In dit kader bekijken bestaat de mogelijkheid om een subsidiereglement op te stellen ter promotie van het inzaaien van akkerranden met bloemenmengsels. Naast het verhogen van de biodiversiteit, promoot dit ook de belevingswaarde van het agrarisch gebied.

Gebruik van het agrarisch gebied voor niet-landbouwactiviteiten

Een deel van de gronden gelegen in agrarisch gebied, is niet geregistreerd als "in landbouwgebruik". Dit is deels te wijten aan het uitoefenen van niet-agrarische activiteiten waaronder zonevreemde woningen, vertuining, verpaarding, uitoefening van andere economische activiteiten, enz. Binnen de huidige wettelijke context ruimtelijke ordening zijn, onder bepaalde voorwaarden, sommige zonevreemde functies mogelijk. Dit omvat zowel de woonfunctie (niet gekoppeld aan agrarische bedrijvigheid) als de zogenaamde "zonevreemde activiteiten" in agrarisch gebied. Het merendeel van de zonevreemde activiteiten in agrarisch gebied is eigenlijk niet vergunbaar. Deze niet-agrarische activiteiten leiden tot een inname van de open ruimte en doen de verstedelijkingsdruk toenemen in agrarisch gebied. Het zorgt er ook voor dat de vastgoedprijzen voor zowel de gronden en de gebouwen stijgen. Al deze factoren hebben een grote impact op de kansen tot opstarten en uitbreiden voor (startende) land- en tuinbouwers.

Ook in Nazareth ondervinden de professionele land- en tuinbouwers druk vanuit de zonevreemde activiteiten. "Hobbylandbouw", waaronder hoofdzakelijk paardenhouderijen en -recreatie nemen ruimte in die als dusdanig niet meer kan gebruikt worden voor professionele land- en tuinbouwactiviteiten. Het vergunningenbeleid moet meer worden gericht op het vermijden van zonevreemde activiteiten in het agrarisch gebied.

Hierbij is een grote rol weggelegd voor de regionale overheden, waarbij de vigerende wetgeving dient aangescherpt te worden en meer moet inspelen op de actuele en toekomstige noden en bedreigingen. Ook voor het lokaal bestuur ligt een belangrijke rol weggelegd. Een consequent vergunningenbeleid en een correcte handhaving zijn van cruciaal belang om de belangen van de professionele land- en tuinbouw te beschermen.

Bebossing

De Hospicebossen vormen een bosgebied van zo'n 53 ha groot, volledig in Nazareth gelegen, sinds 2012 in eigendom van de provincie Oost-Vlaanderen. Binnen de ruilverkaveling Schelde-Leie is een grondenruil voorzien, waardoor dit bos met zo'n 27 ha zal uitbreiden waarvan op dit moment al 6 ha gerealiseerd is.

Daarnaast zijn er verschillende kleinere groen- en parkzones, verspreid over het grondgebied. Deze zijn zowel in publiek (bijv. Kasteelpark) als in privaat beheer.

Wanneer er nieuwe initiatieven tot bebossing ontstaat (aanleg van nieuw bos – van zodra 3 bomenrijen op een oppervlakte van 10 op 10 m worden geplant), situeren deze zich vaak in agrarisch gebied. Enerzijds hypothekeren bebossingsinitiatieven het gebruik van de open ruimte voor land- en tuinbouw. Anderzijds zijn natuurelementen zoals bomen en bos verenigbaar met een locatie in agrarisch gebied. Natuurontwikkeling en -verweving hebben hun plaats in agrarisch gebied. Agrarische activiteiten kunnen zelfs de vruchten plukken van partiële bos- en natuurontwikkelingspunten in agrarisch gebied die een positief effect hebben op biodiversiteit, bestuiving, klimaatregulering, watercaptatie,... Het linken van verschillende natuurelementen versterkt daarenboven deze positieve effecten en andere ecosysteemdiensten.

Het bebossen in agrarisch gebied is een vergunningsplichtige handeling volgens artikel 35 van het Veldwetboek. Binnen deze procedure is het college van burgemeester en schepenen de vergunningverlenende overheid.

Volgens de beslissing van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 en de omzendbrief RO/2010/01 van de Vlaamse Regering van 7 mei 2010 over het beleid binnen de herbevestigde agrarische gebieden en bij uitbreiding binnen de agrarische gebieden van een RUP, geldt de volgende bewarende maatregel:
"Er wordt door de Vlaamse overheid geen bosuitbreiding gerealiseerd, tenzij:

- *anders bepaald in de beslissing van de Vlaamse regering;*
- *binnen de overdruk bosuitbreidingsgebied, of binnen de perimeter van een bosuitbreidingsgebied opgenomen in een goedgekeurd landinrichtings- of ruilverkavelingsplan."*

Binnen de vergunningsprocedure volgens het Veldwetboek, is een niet-bindend advies van het Departement Landbouw en Visserij voorzien. Het departement oordeelt dat er geen noemenswaardige schade wordt verwacht aan de agrarische structuur bij bebossing indien die voldoet aan één van de volgende situaties:

- de gronden liggen ingesloten en 75 % van de omtrek sluit aan bij een bestaand bos dat een minimumoppervlakte van 1 ha heeft en conform artikel 3, §1, van het Bosdecreet[1] is;
- de gronden sluiten aan bij een bestaand bos dat een minimumoppervlakte van 1 ha heeft en conform artikel 3, §1, van het Bosdecreet[1] onder de toepassing van dat decreet valt, én ze als marginale landbouwgronden worden beschouwd;
- de gronden sluiten aan bij een bestaand bos dat een minimumoppervlakte van 1 ha heeft en conform artikel 3, §1, van het Bosdecreet[1] onder de toepassing van dat decreet valt, én ze een zeer hoge bodemerosiegevoeligheid hebben;
- de gronden worden in kader van een structuurplan van een ruilverkaveling, een natuurrichtplan, een landinrichtings- of een natuurinrichtingsproject geheel of gedeeltelijk aangewezen voor bebossing of de betreffende bebossing werd in het ruilverkavelingscomité overlegd, goedgekeurd en als dusdanig genotuleerd.

Stikstofproblematiek en -beleid

Vanuit de Europese Unie bestaat sinds lang een vastgelegd beleid om de achteruitgang van de biodiversiteit tot stilstand te brengen en die achteruitgang opnieuw te herstellen. De Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992) vormen hierbij een kader dat geldt voor alle Europese lidstaten.
De opgave van deze twee natuurrichtlijnen is als volgt samen te vatten: de Europese lidstaten moeten ervoor zorgen dat er een gunstige staat van instandhouding wordt bekomen voor de op hun grondgebied voorkomende natuurlijke habitats en soorten. Daartoe moeten de lidstaten onder meer een samenhangend ecologisch netwerk van Speciale Beschermingszones (SBZ) aanwijzen en uitbouwen. Dit zijn de Natura 2000 gebieden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen SBZ aangewezen in toepassing van de Habitatrichtlijn (de "Habitatrichtlijngebieden") en SBZ aangewezen in toepassing van de Vogelrichtlijn (de "Vogelrichtlijngebieden"). In Vlaanderen zijn er in totaal 38 SBZ met een gezamenlijke oppervlakte van 105.022 ha.

Vermesting vormt – naast factoren zoals versnippering en verdroging – een omvangrijk knelpunt als het erop aankomt de achteruitgang van de natuurkwaliteit in de Vlaams Natura 2000 gebieden te stoppen. Zo ondervinden een heel aantal stikstofgevoelige habitattypes een negatieve impact op hun kwaliteit en functioneren als gevolg van te hoge atmosferische depositie van stikstof. Stikstof is één van de voornaamste voedingsstoffen voor planten. Maar een teveel aan stikstof zorgt voor verschillende nefaste effecten inzake biodiversiteit, gezondheid en voedselproductie. Stikstofuitstoot komt in Vlaanderen voor 50 % uit land- en tuinbouwactiviteiten, voor één derde uit alle vormen van transport (wegveerkeer, scheepvaart, luchtvaart), en voor een kleine 20 % uit andere sectoren. De uitstoot van ammoniak (NH_3) is hoofdzakelijk afkomstig van landbouwactiviteiten. De uitstoot van stikstofoxiden (NO_x) is afkomstig van onder andere verkeer, industrie, landbouw, handel en diensten.
Om de natuurkwaliteit te verbeteren heeft de Vlaamse Regering in 2014 beslist om de impact van stikstof op een programmatische manier aan te pakken.

[1] Bosdecreet d.d. 13/06/1990 – Art. 3 § 1. Onder de voorschriften van dit decreet vallen: de bossen, zijnde grondoppervlakten waarvan de bomen en de houtachtige struikvegetaties het belangrijkste bestanddeel uitmaken, waartoe een eigen fauna en flora behoren en die één of meer functies vervullen.

De "programmatische aanpak stikstof" (hierna het "PAS" genoemd) heeft als centraal doel bij te dragen aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor Europees beschermde natuur door de impact van stikstofdepositie op SBZ structureel en planmatig terug te dringen. De PAS moet tevens een toekomstgericht, werkbaar en rechtszeker kader bieden voor vergunning- en toestemmingverlening, rekening houdend met ecologische, sociale en economische randvoorwaarden[2].

De Vlaamse regering had een traject gestart om een nieuwe programmatische aanpak stikstof op te stellen. Er werden verschillende scenario's voorbereid die een verlaging van de stikstofdepositie als doel hebben. In die scenario's wordt gekeken naar verschillende sectoren (niet enkel landbouw) en er wordt ook onderzocht welke socio-economische impact dit zal hebben op de betrokken sectoren.
In afwachting van dit traject werkt de Vlaamse regering aan een tijdelijk kader dat als basis voor de vergunningverlening kan dienen. In afwachting van het tijdelijke kader, was het tot de zomer 2023 zo dat er bij een vergunningaanvraag via een "passende beoordeling" aangetoond moest worden dat de (her)vergunning geen negatieve impact heeft op nabijgelegen natuurgebieden.
Het zogenaamde "INEOS-arrest[3]" vernietigde evenwel deze visie, waardoor geen enkel tussentijds beoordelingskader meer voor handen was waardoor zowel de hervergunning of de aanpassing (uitbreiding, verandering) van bestaande inrichtingen als de vergunning van nieuwe exploitaties, geïmpacteerd werd.

Op 24 januari 2024 keurde het Vlaams Parlement het voorstel van decreet over de programmatische aanpak stikstof (het "Stikstofdecreet") goed. Dit decreet trad in werking op 23 februari 2024. Het Stikstofdecreet wil de impact van stikstofneerslag op habitatrichtlijngebieden (SBZ) in Vlaanderen structureel terugdringen. De maatregelen dragen bij aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor Europees beschermde natuur. Dit decreet beoogt ook een efficiënte en stabiele vergunningverlening. De doelstellingen en maatregelen in het decreet zorgen ervoor dat de emissie van ammoniak in Vlaanderen tegen eind 2030 met 40 % afneemt. Die reductie zal grotendeels gerealiseerd worden met maatregelen opgenomen in het Stikstofdecreet. Voor de emissie van stikstofoxiden bepaalt het decreet een afname met 45 %. Die reductie zal grotendeels gerealiseerd worden door de uitvoering van het in 2019 door de Vlaamse regering goedgekeurde "Luchtbeleidsplan".

Als basis voor vergunningverlening van individuele projecten die stikstof uitstoten, bevat het decreet beoordelingskaders voor de effecten van stikstofdepositie via de lucht ten aanzien van SBZ. Bij elke vergunningsplichtige activiteit moet worden nagegaan of er een negatieve impact kan zijn op die habitats en (leefgebieden van) soorten. Dit noemen we de passende beoordeling. Er worden 2 stappen doorlopen:

- een screening op hoofdlijnen ("voortoets");
- en een grondig onderzoek.

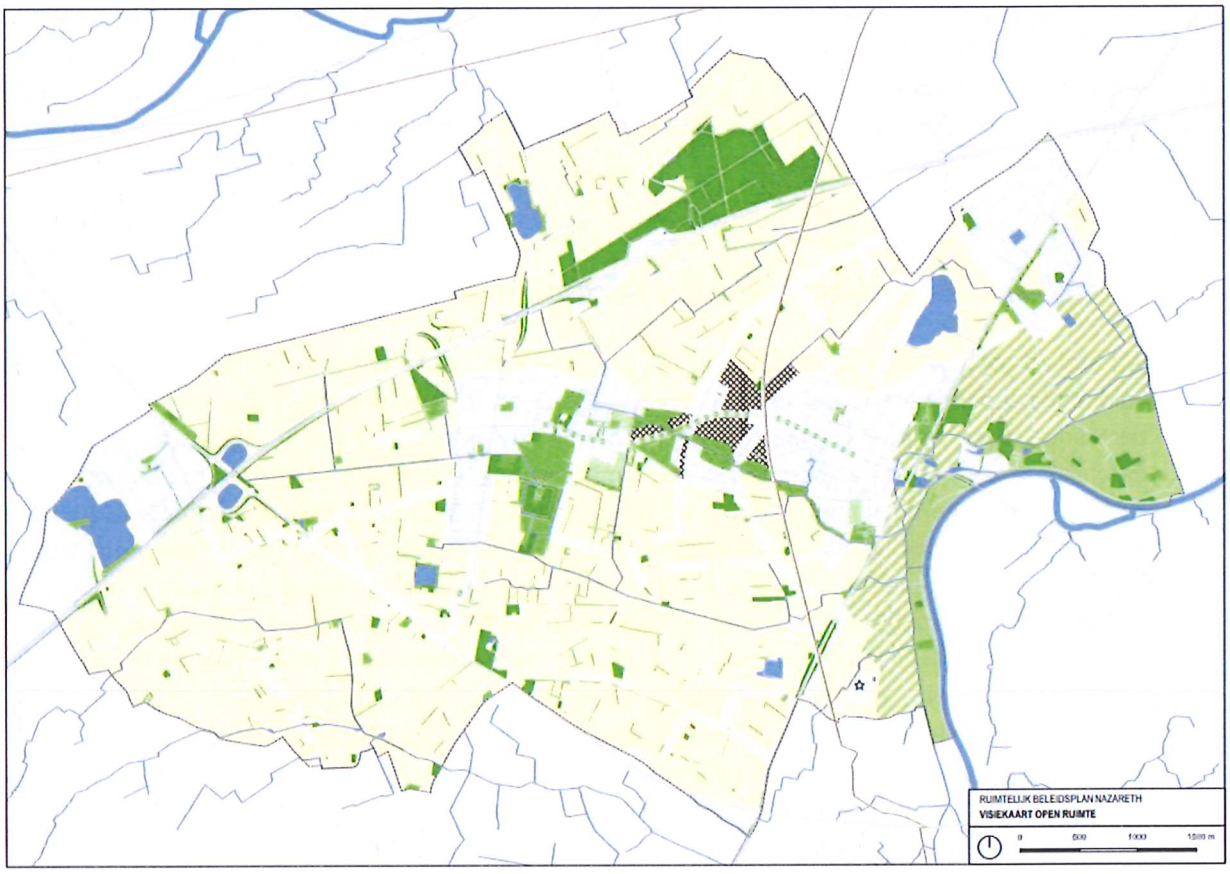
[2] Bron: document Programmatische aanpak stikstof van de Vlaamse Regering (VR2023 1503 MED0103/2) d.d. 10/03/2023

[3] Arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen van 20 juli 2023 die de vergunning, die eerder werd verleend op 7 juni 2022 aan INEOS voor 'Project ONE', vernietigde.

Naast de vrijwillige stopzetting van varkensstallen, worden ook andere maatregelen van het flankerend beleid, zoals de vergoedingen voor "piekbelasters, oranje en rode bedrijven", uitgewerkt in afzonderlijke besluiten. Er wordt ook voorzien in een aanvullend 'woonrecht' voor landbouwers die hun bedrijfsactiviteiten stopzetten in het kader van het Stikstofdecreet en geen vergunning (voor een functiewijziging) hoeven te verkrijgen.

Nood aan gronden voor jonge startende land- en tuinbouwers

We stellen vast dat het bijzonder moeilijk is voor jonge, startende land- en tuinbouwers om nog voldoende beschikbare grond te verwerven voor het uitoefenen van een volwaardige activiteit. De bestaande open ruimte in Nazareth moet gevrijwaard worden zodat de agrarische oppervlakte beschikbaar blijft voor het uitoefenen van land- en tuinbouw. Nieuwe land- en tuinbouwbedrijven worden georiënteerd naar bestaande landbouwsites, teneinde de bestaande open ruimte te vrijwaren. Met de goedkeuring van het ruimtelijk beleidsplan, herbestemde het lokaal bestuurd 150 ha woonuitbreidingsgebied op grondgebied Nazareth. Hierbij blijft het merendeel van deze oppervlakte bestemd voor het uitoefenen van land- en tuinbouw. Bij de gewenste ruimtelijke ontwikkeling voor de open ruimte in Nazareth leggen we de focus op de operationele beleidsdoelstellingen voor de middellange termijn. We doen dit thematisch (landbouw, natuurontwikkeling en bosuitbreiding, water, ...), maar hebben hierbij voldoende oog voor de verweving van openruimtefuncties.
De gewenste ruimtelijke ontwikkeling wordt ook grafisch weergegeven op de visiekaart open ruimte (zie hieronder), die de verschillende ruimtelijke structuren en elementen bevatten die invulling geven aan de overkoepelende beleidsdoelstellingen. Deze visiekaart heeft geen juridisch verordenende waarde. Het is immers geen bestemmingsplan maar een indicatieve grafische vertaling van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling voor de open ruimte in Nazareth.
Bij de opmaak van beleidsplannen op een hoger niveau, die betrekking hebben op Nazareth, grondgebied, verdedigt het lokaal bestuur de belangen van haar land- en tuinbouwbedrijven.

RUIMTELIJK BELEIDSPLAN NAZARETH
VISIEKAART OPEN RUIMTE

- Open ruimte (hoofdzakelijk landbouw)
- Landschappelijk waardevolle Scheldevallei
- Ecologisch waardevolle Scheldevallei
- Dagrecreatie
- Bestaande parken, wijk- en buurtgroen en kleine landschapselementen
- Nieuw groen: bijkomende zones voor natuur, park en/of overig groen
- Bestaande boscomplexen
- Uitbreiding van Hospicebossen
- Bebouwde gebieden (kernen en bedrijventerreinen)
- Woonlinten en verspreide bebouwing in de open ruimte
- Woonreserve in stationsomgeving
- Zonnehoeve (gemeenschapsvoorziening)
- Vijvers en watervlakken
- Schelde en Leie
- Beken
- Fietssnelwegen
- Spoorlijnen
- Autosnelweg E17
- Gewestwegen
- Lokale verbindingswegen
- Andere lokale wegen
- Gemeentegrens Nazareth

Bron: Veneco – Ruimtelijk beleidsplan Nazareth

7. Visie – actiepunten

Het 1e landbouwbeleidsplan ging uit van een programma met 6 beleidsdoelstellingen. Bij deze revisie vertrekken we vanuit dezelfde 6 pijlers, maar herwerken we deze naar een concreet actieprogramma dat rekening houdt met de actuele noden van de sector. Het lokaal bestuur is slechts één schakel binnen het complexe land- en tuinbouwbeleid maar heeft als grote voordeel dat zij dichtst staat bij de lokale land- en tuinbouwers. Vanuit deze nabijheid kan het lokaal bestuur het best de lokale noden aanvoelen, verwoorden en hierop inspelen. Indien bepaalde modellen en processen in land- en tuinbouw moeten veranderd of vernieuwd worden, staat het lokaal niveau vaak het dichtst bij de sector om de impact hiervan te zien en beoordelen.

Uit de diverse overlegmomenten met de verschillende stakeholders, werd een oplijsting gemaakt van de actuele noden en acties die noodzakelijk zijn bij een toekomstig en duurzaam beleid inzake land- en tuinbouw en platteland.

De doelstellingen, en de acties die hieruit voortvloeien, geven aan hoe het lokaal bestuur Nazareth het beleid inzake landbouw, tuinbouw en platteland in de volgende jaren wil vormgeven en welke visie ze op langere termijn wil hanteren.

Het actieplan vertrekt van 6 beleidsdoelstellingen:

1) Communicatie en sensibilisatie over en met de sector
2) Faciliteren en ondersteunen van de sector
3) Verzekeren van rechts- en bedrijfszekerheid voor land- en tuinbouwers
4) Stimuleren en ondersteunen van verbreding en duurzame technieken in land- en tuinbouw
5) Opwaarderen van de kwaliteit van het platteland in Nazareth
6) Inschakelen land- en tuinbouwers in het beheer van het platteland

Om verder invulling te geven aan deze 6 doelstellingen wordt een plan voorgesteld met daarin concrete acties om deze beleidsdoelstellingen te realiseren.

1. COMMUNICATIE EN SENSIBILISATIE

Het beleidsplan wil de betrokkenheid tussen de land- en tuinbouwers enerzijds en de inwoners anderzijds verhogen voor wat betreft het gebruik van het platteland. Met verschillende acties willen we de land- en tuinbouwsector beter bekend maken bij de inwoners, zodat een groter draagvlak voor de land- en tuinbouwactiviteiten ontstaat en een groter wederzijds respect groeit. De land- en tuinbouwsector wordt meer betrokken bij en geïnformeerd over het gemeentelijk beleid terzake. Voldoende communicatie met de sector over nieuwe gemeentelijke initiatieven is eveneens belangrijk. Zo worden eventuele misverstanden en/of tegenstrijdigheden tussen de gemeente en land- en tuinbouwers vermeden.

I. *<u>Ondersteunen van initiatieven ter promotie van de land- en tuinbouwsector</u>*

Elk jaar vindt in de maand september de "Week van de Landbouw" plaats. Eén keer om de 2 jaar organiseren de verschillende landelijke verenigingen in Nazareth, in samenwerking met het lokaal bestuur, de "Plattelandsdag", dit telkens elke 4e zondag van september. Het lokaal bestuur startte dit

project op in het kader van een PDPO-project als een "Plattelandsmarkt" en dit initiatief wordt 2-jaarlijks verdergezet in nauwe samenwerking met de landelijke verenigingen. In 2022 werd het concept van een "markt" verlaten en werd een "Ontbijt bij de Boer" georganiseerd. Er wordt bekeken door alle organiserende verenigingen onder welke formule dit initiatief kan worden verder gezet.
Dit initiatief wordt afgewisseld met de "Hoevefeesten", die ook 2-jaarlijks (in de jaren dat er geen Plattelandsdag is) worden georganiseerd in Eke door de landelijke verenigingen.
In 2023 namen voor het eerst 2 land- en tuinbouwbedrijven deel aan de "Dag van de Landbouw". Dit initiatief lokte enkele duizenden bezoekers naar Nazareth.

Nazareth stimuleert haar land- en tuinbedrijven om deel te nemen aan initiatieven ter promotie van de sector. Nazareth ondersteunt alle initiatieven van de sector en de landelijke verenigingen op gebied van logistiek, communicatie, enz.

II. Hoeveborden - Plattelandsleerpad

Eveneens opgestart in uitvoering van een PDPO-project, was het plaatsen van 15 hoeveborden bij verschillende land- en tuinbouwbedrijven. Op elk infobord staat een foto en de naam van het bedrijf en de familie, de basisactiviteiten en een eventuele historische verwijzing. Elk bord heeft ook één of meerdere onderborden met extra informatie, bijvoorbeeld over producten die je er kan kopen.
Wij bekijken of alle geplaatste infoborden nog *up to date* zijn en of er behoefte is aan nieuwe/bijkomende infoborden. Ook de mogelijke vorm herbekijken we (interactieve uitbreiding a.d.h.v. bijvoorbeeld QR-codes). De bestaande hoeveborden worden regelmatig onderhouden.

"Den Buitenweg" is een bewegwijzerde wandeling, bestaande uit 3 wandellussen, langsheen de land- en tuinbouwbedrijven in Nazareth. Langsheen het traject staan verschillende panelen met leerrijke informatie over de sector.

We evalueren de 3 bestaande wandellussen in samenwerking met de dienst "bewegen, gezondheid en jeugd". We bekijken in hoever bijsturing en/of een uitbreiding nodig/mogelijk is.

III. Stimuleren van boerderijbezoeken bij de lagere scholen in Nazareth

Het lokaal bestuur hecht veel belang aan het in contact brengen van de kinderen uit Nazareth met de land- en tuinbouwsector en het landelijk karakter van de gemeente. Tijdens een boerderijbezoek krijgen kinderen de kans om het leven op de boerderij te zien, horen, voelen en proeven. Om kinderen te betrekken bij de manier waarop aan land- en tuinbouw wordt gedaan, stimuleert het lokaal bestuur de lagere scholen om een bezoek te brengen aan een land- of tuinbouwbedrijf. De provincie Oost-Vlaanderen ondersteunt en coördineert samen met de Provinciale Landbouwkamer voor Oost-Vlaanderen, een netwerk van actoren die landbouw- en plattelandseducatie aanbieden in de provincie. Daarnaast werd een provinciaal netwerk uitgebouwd van actieve land- en tuinbouwbedrijven die groot en klein ontvangen op de boerderij, in het kader van het plattelandsproject "Beleef de boerderij" (voorheen "Pierlepein"). Het beschikken over de nodige verzekeringen, om dergelijke bedrijfsbezoeken op een correcte en veilige manier te laten verlopen, kan één van de belemmerende factoren zijn voor land- en tuinbouwbedrijven om deel te nemen aan dergelijke initiatieven. Het lokaal bestuur kan hierbij een ondersteunende rol spelen, door het correct informeren van geïnteresseerde land- en tuinbouwers.
Het opnemen van kinder- en jeugdkampen op land- en tuinbouwbedrijven in het gemeentelijk opvangaanbod, kan eveneens deze doelstelling ondersteunen.

Binnen het PDPO-project werd ook een "plattelandskoffer" ontwikkeld. Deze koffer bevat educatief materiaal rond land- en tuinbouw en is specifiek samengesteld voor gebruik in de scholen. Deze koffer kan ontleend worden door de verschillende lagere scholen in Nazareth. De inhoud van de koffer werd in 2021 *up to date* gebracht. De koffer wordt ontleend aan de verschillende scholen volgens een beurtrolsysteem.

We promoten het regelmatig ontlenen van de "plattelandskoffer" door de verschillende lagere scholen en zorgen dat de inhoud van de koffer steeds *up to date* blijft. We stimuleren de scholen om een bedrijfsbezoek aan een actief land- of tuinbouwbedrijf uit te voeren, door het aanbieden van busvervoer op maat van en naar deze bedrijven.
We stimuleren bedrijfsbezoeken bij land- en tuinbouwbedrijven in Nazareth en informeren geïnteresseerde bedrijven over de administratieve verplichtingen in dit kader.
We bekijken de mogelijkheid om kinderkampen op land- en tuinbouwbedrijven op te nemen in het gemeentelijk aanbod.

IV. *Ondersteunen van schooltuinen*

Elke school in Nazareth beschikt over een zogenaamde "leertuin". In deze schooltuin kweken de leerlingen zelf groenten, fruit, bloemen. Zo kunnen ze de ontwikkeling van hun stukje natuur van week tot week beleven. Onder begeleiding van een vrijwilliger of een leerkracht, de "leertuinierders", volgens ze een volledig schooljaar dit proces – van zaaien en planten tot oogsten – van dichtbij. De kinderen onderhouden mee de tuin, wieden onkruid, geven water, enz. Als de groenten oogstklaar zijn, worden ze bereid en opgegeten in de klas. Hierdoor leren de kinderen het nut van planten kennen en krijgen ze zicht op factoren die de groei beïnvloeden. Dit helpt hen om een beter beeld te krijgen van de land- en tuinbouwsector en respect te hebben voor de natuur en het werk op het land.

Nazareth ondersteunt logistiek en financieel de schooltuinen via de aankoop van zaai- en plantgoed.

V. *Minstens één land- of tuinbouwactiviteit organiseren tijdens Roefeldag*

Tijdens de jaarlijkse Roefeldag, georganiseerd door de dienst "bewegen, gezondheid en jeugd" van het lokaal bestuur, ontdekken de kinderen de wereld van de volwassenen.

Jaarlijks nemen we minstens één land- of tuinbouwactiviteit op in het programma van Roefeldag.

VI. *Landbouw in de kijker*

Het lokaal bestuur heeft diverse kanalen om met haar inwoners te communiceren, zowel analoog als digitaal. De gemeentelijke infokrant valt maandelijks bij alle inwoners in de bus. Daarnaast zijn er nog de website, de digitale nieuwsbrief, de lichtkrant enz.

Nazareth zet op regelmatige basis een land- of tuinbouwer uit de gemeente in de kijker via de infokrant. Communicatie omtrent land- en tuinbouw nemen we regelmatig op via al onze gemeentelijke kanalen.

VII. *Thema "land- en tuinbouw" op de gemeentelijke website*

De gemeentelijke website bevat een specifieke pagina over "land- en tuinbouw". Hierop is alle gemeente gerelateerde informatie over en voor de land- en tuinbouwsector beschikbaar (informatie over de gemeentelijke landbouwsubsidies, samenstelling van de gemeentelijke landbouwraad, aankondiging van acties, ...).

Nazareth behoudt op haar website een pagina met alle relevante informatie over de land- en tuinbouw en houdt deze steeds *up to date*.
De gemeentelijke website is de bron van informatie voor onze lokale land- en tuinbouw waarop initiatieven met betrekking tot hoevetoerisme, hoevewinkels, korte keten initiatieven, ... en andere vormen van verbreding worden opgelijst op de gemeentelijke website.
We bekijken de mogelijkheid om in dit kader een specifieke infobrochure over de lokale land- en tuinbouw op te stellen.

VIII. Aandacht voor land- en tuinbouw bij de verwelkoming van nieuwe inwoners.

Nazareth heeft een landelijk én residentieel karakter. Wij willen nieuwe inwoners informeren over dit landelijk karakter van de gemeente en kennis en respect bijbrengen over de land- en tuinbouwbedrijven in hun omgeving. Jaarlijks worden de nieuwe inwoners (die zich de afgelopen periode in Nazareth kwamen vestigen) uitgenodigd voor een korte voorstelling van hun nieuwe gemeente. Tijdens deze voorstelling lichten we specifiek het landelijk karakter met de vele land- en tuinbouwbedrijven van Nazareth toe.

Nieuwe inwoners laten we kennis maken met de land- en tuinbouwsector in Nazareth.

IX. Nieuwsbrief land- en tuinbouw.

Het lokaal verstuurt sinds enkele jaren de "digitale nieuwsbrief land- en tuinbouw". Via dit kanaal willen we op een dynamische manier inspelen op de informatienoden binnen de sector. Eind 2023 telde deze nieuwsbrief 165 geabonneerden. Gemeentelijke initiatieven, maar ook initiatieven van andere overheden (bijvoorbeeld de provincie), worden hierin aangekondigd. Verder wordt deze nieuwsbrief ook gebruikt om naderende deadlines of andere relevante informatie over gemeentelijke subsidies weer te geven.

Het lokaal bestuur zet verder in op de "nieuwsbrief land- en tuinbouw" en promoot dit initiatief bij de verschillende stakeholders.

X. Verspreiden van info omtrent landbouwwerkzaamheden

In periodes met veel landbouwwerkzaamheden (oogsten, mest uitrijden, ...) is er soms ongenoegen of onbegrip bij de omwonenden. Aangezien de landbouwers op een relatief korte periode een groot aantal activiteiten moeten uitvoeren op hun akkers, zijn ze verplicht om 's avonds, soms 's nachts, door te werken en 's morgens vroeg te beginnen. Ook kunnen de wegen er tijdelijk modderig bij liggen, zeker bij de oogstwerkzaamheden. Het GAS-reglement Schelde-Leie voorziet dat de openbare ruimte (openbare weg), die door de werkzaamheden wordt bevuild, op het einde van elke dag moet worden schoon gemaakt. Het lokaal bestuur investeerde in verschillende borden "modder op de weg" die gratis kunnen ontleend worden door de landbouwers, om tijdelijke bevuiling van het wegdek te signaleren aan de weggebruikers.

Nazareth informeert en sensibiliseert regelmatig over de "piekmomenten" in de landbouw via de infokrant en de andere communicatiekanalen, met als doel de inwoners meer begrip te laten opbrengen voor het werk op het land, ook 's ochtends vroeg, 's avonds laat en 's nachts.
We promoten het gebruik van de verkeersborden "modder op de weg" door de landbouwers.

XI. Inwoners inlichten bij vergunningsaanvragen

Bij elke omgevingsvergunningsaanvraag voor verandering, uitbreiding, vernieuwing van land- en tuinbouwactiviteiten of bij aanvragen van nieuwe activiteiten, waarbij een openbaar onderzoek wordt

georganiseerd, kunnen de omwonenden (en andere geïnteresseerden) het dossier inkijken. Ook eventuele opmerkingen en bezwaren kunnen ingediend worden, hetzij digitaal via het Omgevingsloket, hetzij analoog via het lokaal bestuur.

Het lokaal bestuur speelt een cruciale rol in het omgevingsvergunningenbeleid en de -procedure. Ze informeert zowel aanvrager als andere betrokkenen op een objectieve en transparante manier.
Het lokaal bestuur staat in voor de correcte organisatie van het openbaar onderzoek bij dergelijke vergunningsaanvragen en voor het verzamelen (en ev. beoordelen) van opmerkingen en bezwaren.
Waar inwoners vragen hebben over de vergunningsdossiers, verschaft het lokaal bestuur verder informatie waarbij de inhoud zo goed als mogelijk niet-technisch omschreven wordt.

XII. Aandacht voor landbouwvoertuigen tijdens verkeerslessen in scholen

Het besturen van een landbouwvoertuig is erg verschillend van een auto, doordat de bestuurder van een landbouwvoertuig veel hoger zit en de bestuurderscabine vaak meerdere meters achteruit zit t.o.v. de voorkant van het voertuig. Daardoor is de zichtbaarheid beperkter en moeten bestuurders soms gedeeltelijk met de neus van het voertuig de straat oprijden om het aankomend verkeer goed in te schatten. Tevens zijn landbouwvoertuigen over het algemeen breder of vervoeren ze een brede machine. Dit vergt enerzijds een aangepaste rijstijl van de bestuurder, maar het is daarnaast ook belangrijk dat de andere weggebruikers hier rekening mee houden en preventief hun rijstijl aanpassen als ze een landbouwvoertuig naderen. Vooral voor jonge weggebruikers is het belangrijk dat ze hierop gewezen worden. Daarom is het raadzaam dit aspect mee te nemen in de verkeersopvoeding op school. De lokale politie organiseert reeds verkeerslessen in de scholen. Het is de bedoeling om in deze lessen ook aandacht te besteden aan mogelijke conflicten met en de gevaren van landbouwvoertuigen.

In het pakket "verkeersopvoeding" op alle lagere scholen in Nazareth, is er ook aandacht voor de landbouwvoertuigen. We werken hiervoor samen met de politiezone Schelde-Leie.

XIII. Raad voor Landbouw, Tuinbouw en Platteland

Het lokaal bestuur beschikt over een adviesraad voor landbouw, tuinbouw en platteland. Verder is er ook vertegenwoordiging vanuit de sector in andere adviesraden zoals de GECORO, de milieuraad en de mobiliteitsraad. Via deze adviesraden kunnen de land- en tuinbouwers input geven bij de beleidsthema's die hen aanbelangen.

De Raad voor Landbouw, Tuinbouw en Platteland blijft actief betrokken bij het gemeentelijk beleid.

XIV. Aandacht voor landbouwkundig erfgoed

Het lokaal bestuur beschikt in haar Erfgoedhuis over een collectie huiselijke en agrarische voorwerpen, zo'n 2000 individuele items. Het grootste deel is afkomstig van een schenking van de heemkundige kring. Actueel worden alle stukken geïnventariseerd, waarna een waarderingstraject en eventueel verdere ontsluiting volgt. De collectie wordt ook digitaal ontsloten. Op dit moment is de collectie niet toegankelijk of tentoon gesteld, maar er wordt wel al gebruik gemaakt van een selectie voorwerpen voor de publiekswerking: een inleiding over erfgoed voor lagere scholen of een kleine tentoonstelling rond Erfgoeddag. Zodra de waardering is afgerond (vermoedelijk eind 2024), kunnen meer concrete toepassingen op touw worden gezet.

Nazareth heeft aandacht en respect voor het erfgoedkundig aspect van land- en tuinbouw. We ontsluiten de collectie landbouwkundig erfgoed in het Erfgoedhuis en zetten in op de (op)waardering ervan.

2. FACILITEREN EN ONDERSTEUNEN VAN DE SECTOR

XV. *Gemeentelijke subsidies*

Het lokaal bestuur beschikt over verschillende subsidies ter ondersteuning van het landelijk karakter van de gemeente. Deze spelen in op zowel het behoud als op het versterken van die karakteristieke eigenschappen van het landschap.
De verschillende gemeentelijke subsidies voor land- en tuinbouw werden in de legislatuur 2020-2025 geëvalueerd en, indien noodzakelijk, herzien zowel wat betreft de inhoud (subsidievoorwaarden e.d.) als de subsidiebedragen. De verschillende subsidies zijn nog steeds efficiënt en nuttig en worden dus integraal behouden.

Nazareth behoudt de verschillende gemeentelijke subsidies ter ondersteuning van de land- en tuinbouwsector en ten behoeve de karakteristieke eigenschappen van het platteland. Het betreft hier de subsidies voor groenbemesting, herstel van het halfopen landschap, incl. het hakselen van fijn snoeihout, grondontleding, mestanalyse en korte keten automaten.

XVI. *Administratieve vereenvoudiging*

Land- en tuinbouwers worden geconfronteerd met steeds meer administratieve verplichtingen. Begin 2024 beslisten de Europese ministers van landbouw om de voorstellen van de Europese Commissie te ondersteunen, waarbij op korte termijn de administratieve lasten voor landbouwers moeten verminderd worden. De voorgestelde maatregelen omvatten o.a. het minder stringent omgaan met blijvend grasland, het gemakkelijker maken voor landbouwers om overmacht in te roepen en de controles op landbouwbedrijven tot 50 % verminderen.
Ook op regionaal niveau werden begin 2024 beloftes gemaakt om de administratieve verplichtingen voor land- en tuinbouwers te versoepelen.

Ondanks het feit dat het merendeel van deze administratieve lasten en verplichtingen, zich niet op het lokaal niveau bevinden, engageert het lokaal bestuur zich om bij elke vernieuwing, aanpassing,... van haar beleid met betrekking tot landbouw, tuinbouw en platteland, de administratieve impact op de sector te evalueren en tot een minimum te beperken.

XVII. *Ondersteuning land- en tuinbouwers in moeilijkheden*

Vzw Boeren op een Kruispunt is een onafhankelijke hulporganisatie voor Vlaamse land- en tuinbouwers. De organisatie heeft als doel om land- en tuinbouwers te begeleiden bij financiële, economische, psychologische, technische of sociale vragen en problemen.
Deze organisatie werd opgericht door de landbouworganisaties Boerenbond, KVLV-Agra (nu Ferm) en het ABS, met ondersteuning van de Vlaamse overheid.
Daarnaast is er DYZO, de organisatie die bedrijfseconomische, juridische en psychologische begeleiding aanbiedt voor ondernemers in moeilijkheden. Ook land- en tuinbouwers kunnen bij DYZO terecht.

Nazareth informeert land- en tuinbouwers in moeilijkheden over de mogelijkheden tot ondersteuning via Boeren op een Kruispunt en DYZO onder meer via de werking van het Sociaal Huis.

XVIII. *Gelijkheidsbeginsel voor IBA's*

Een groot deel van de land- en tuinbouwbedrijven zijn omwille van hun eerder afgelegen ligging, gelegen in individueel te optimaliseren buitengebied. Dit betekent concreet dat het afvalwater afkomstig van deze bedrijven niet kan aangesloten worden op een riolering, waarbij het afvalwater

uiteindelijk wordt gezuiverd in waterzuiveringsinstallatie (RWZI). Dergelijke bedrijven zijn verplicht om een IBA (Individuele Behandelingsinstallatie van Afvalwater) aan te leggen. In samenwerking met het lokaal bestuur, staat Farys in voor de aanleg en het onderhoud van deze IBA's. Aan de start van de legislatuur 2020-2025 werden 250 punten gedefinieerd waar nog een IBA moet worden geplaatst (de zogenaamde "rode clusters"). Eind 2023 moesten nog 124 IBA's worden gerealiseerd over het volledige grondgebied, waarvan een 20-tal bij actieve land- en tuinbouwbedrijven.

Eens de IBA geplaatst is, is ook een regelmatig en correct onderhoud van cruciaal belang voor de goede werking van de waterzuivering. Het lokaal bestuur speelt een belangrijke rol bij de sensibilisatie over dit thema.

Specifiek m.b.t. de landbouw, hebben deze installaties een impact op het MAP. Aangezien de normering voor N-uitstoot voor de IBA's minder streng is dan de normering zoals voorzien in het MAP, kan de aanwezigheid in de nabijheid van land- en tuinbouwgronden, een impact hebben op de N-gehaltes t.h.v. deze percelen, waarbij overschrijdingen t.a.v. de normen uit het MAP worden vastgesteld.

"Zuiver water" blijft een prioriteit voor het lokaal bestuur. Het plaatsen en in werking stellen van de resterende IBA's bij de betreffende land- en tuinbouwbedrijven wordt, in samenwerking met Farys, verder uitgevoerd. We sensibiliseren omtrent het correct onderhoud van de installaties, na ingebruikname.
Bij de bevoegde overheden, kaarten we de discrepantie aan in de N-normering voor IBA's en de bepalingen in het MAP.

XIX. *Onderhoud en beheer van waterlopen*
In 2020 wijzigde Nazareth haar aanpak inzake het beheer van de waterlopen in haar beheer (waterlopen 3e categorie). Het grondgebied werd opgedeeld in 5 stroomgebieden. Elk stroomgebied wordt standaard 1 keer per 3 jaar onderhouden. Bij problemen met de afwatering kan er extra onderhoud worden uitgevoerd. Bij elk routine-onderhoud wordt slechts een beperkte zone (5 m) voor en na elke "inbuizing" geruimd, zodat de waterlopen niet te diep worden geruimd. De oevers worden volledig gemaaid.

Wat betreft de waterlopen van 2e categorie, in beheer van de provincie, ijveren we voor een minder diepe ruiming (geen interferentie met de hoge grondwatertafel in Nazareth). Het lokaal bestuur dringt er bij de betrokken provinciale diensten op aan hiermee rekening te houden, alsook om in haar ruimbeleid aandachtig te zijn voor het verspreiden van schadelijke gewassen zoals bijv. Knolcyperus en Jakobskruiskruid. Een betere afstemming tussen het onderhoud van de waterlopen en de werken op het land is ook aan de orde teneinde nodeloze schade aan gewassen en teelten te vermijden.

Het lokaal bestuur Nazareth maakte een hemelwater- en droogteplan op in samenwerking met alle betrokken partijen (provincie Oost-Vlaanderen Dienst Integraal Waterbeleid, Farys, Aquafin). Eén van de actiepunten in dit plan, is het (opnieuw) plaatsen van schotten in de waterlopen van vnl. 2e categorie en ook 3e categorie, om versneld/te snel afvoeren van oppervlakte- én ook grondwater tegen te gaan. De aanwezige schotten en sluizen moeten ook goed en kundig beheerd worden.
Ook de land- en tuinbouwsector zal zich moeten wapenen tegen het steeds frequenter voorkomen van lange droogteperiodes. Waar vroeger de aanleg en het onderhoud van (grotere) waterlopen vooral gericht was op het zo snel mogelijk afvoeren van grote hoeveelheden water, in tijden van wateroverlast, is de huidige tendens volledig omgekeerd. Water moet zo lang mogelijk worden

vastgehouden, zodat het de kans krijgt om traag te infiltreren in de ondergrond, waar dit van cruciaal belang is voor land- en tuinbouwgewassen.

Nazareth bekijkt met alle betrokken partijen (Provincie Oost-Vlaanderen Dienst Integraal Waterbeleid, Aquafin, Farys,...) de mogelijkheid om opnieuw schotten te plaatsen op de onbevaarbare waterlopen van 2e en waar nodig ook 3e categorie. Hierbij wordt gestart met een proefproject. Indien de resultaten hiervan bevredigend zijn, kan dit project verder worden uitgerold op meer locaties t.h.v. onbevaarbare waterlopen van 2e en 3e categorie. Ook de mogelijkheid voor het plaatsen van regelbare stuwen wordt in dit kader bekeken.
Nazareth zet haar eigen beheer van de waterlopen van 3e categorie verder volgens het 3-jaarlijks systeem en dringt bij de provincie aan op een correct onderhoud van de waterlopen van 2e categorie.

XX. *Aanleg van uitwijkstroken*

Op bepaalde, meer landelijke wegen in Nazareth, zijn de wegen zo smal dat landbouwvoertuigen moeilijk kunnen kruisen met het tegenliggend verkeer. Dit kan leiden tot gevaarlijke en onveilige situaties. Op 28 augustus 2023 keurde de gemeenteraad van Nazareth het mobiliteitsplan goed. Eén van de acties die hierin is opgenomen, is het voorzien van uitwijkstroken t.h.v. de Meersstraat, Ganzenbroek en de Schraaienstraat.

Om een vlotte passage tussen landbouwvoertuigen en tegenliggend verkeer mogelijk te maken, worden uitwijkstroken voorzien volgens noodzaak, waar mobiliteit/circulatie dit noodzakelijk maakt.

XXI. *Opheffen van tonnagebeperking voor landbouwvoertuigen*

Om conflicten tussen zwaar verkeer en actieve weggebruikers te herleiden tot een minimum, voorziet het mobiliteitsplan de invoer van een lokaal vrachtroutenetwerk met aanvullend een zonale tonnagebeperking op de wegen die geen onderdeel zijn van dat netwerk. Deze tonnagebeperking geldt niet voor landbouwvoertuigen. Het toeleveren van land- en tuinbouwbedrijven, binnen het zonale tonnageverbod, moet altijd mogelijk blijven (lokaal verkeer).
De regels voor uitzonderlijk vervoer zijn enkel van toepassing voor "ondeelbare vrachten". We wijzen de land- en tuinbouwsector op de regels in dit kader, sensibiliseren en informeren, zodat deze door iedereen correct worden toegepast.
In dit kader wordt ook de impact van het bovenlokaal beleid op het landbouwverkeer aangehaald. Het toekomstig streefbeeld voor de N60 alsook de ontwikkelingen die worden voorzien voor de spoorlijn op grondgebied Nazareth (te behouden en te sluiten overwegen) kunnen een impact hebben op het lokaal landbouwverkeer. Het lokaal bestuur waakt erover dat bij deze bovenlokale maatregelen het lokale landbouwverkeer mogelijk blijft.

Nazareth waakt erover dat het invoeren van tonnagebeperkingen de werking van de land- en tuinbouw niet te sterk belemmert.
Het lokaal bestuur waakt erover dat bij alle bovenlokale maatregelen m.b.t. mobiliteit (AWV, Infrabel,...) lokaal landbouwverkeer mogelijk blijft.

XXII. *Aandacht voor landbouwvoertuigen bij (her)aanleg van nieuwe wegenis*

Landbouwvoertuigen worden steeds groter, hoger en breder. Hiermee moet rekening worden gehouden bij de (her)aanleg van wegen. In zitting van 11 mei 2022, formuleerde de raad voor landbouw, tuinbouw en platteland reeds een advies in dit kader.

Het mobiliteitsplan voorziet dat landbouw- en tuinbouwbedrijven en hun percelen steeds bereikbaar blijven met de verschillende modi. Wel zal afhankelijk van de modi, een bepaalde route aantrekkelijker zijn. Soms zal het dus wel interessanter zijn om de ene modi boven de andere te verkiezen.

Bij (her)aanleg van de hoofdwegen (assen tussen de verschillende mobiliteitskamers), houden we rekening met landbouwverkeer en de draaicirkels die deze voertuigen moeten kunnen maken. Bij de bijhorende groenaanleg wordt bij de boomkeuze rekening gehouden met een voldoende minimale hoogte van de gekozen bomen. Bij het verder onderhoud, worden bomen opgesnoeid tot een voldoende hoogte zodat voldoende doorgang onder de kruin wordt bekomen. Waar nodig voorzien we passende uitwijkstroken.

XXIII. *Ongediertebestrijding*

Ongedierte zoals ratten zorgen voor (vraat)schade en ziekteoverdracht. Het lokaal bestuur Nazareth werkt samen met RATO van de provincie Oost-Vlaanderen voor de bestrijding van ongedierte (ratten en muskusratten) en wilde ganzen. Via het centraal meldpunt kunnen meldingen worden doorgegeven, waarna RATO snel ter plaatse komt. RATO analyseert de situatie, bestrijdt waar nodig en adviseert zowel de betrokkene als het lokaal bestuur om zo tot een duurzame en gedragen oplossing te komen. Deze service is gratis voor elke inwoner, ook voor alle land- en tuinbouwers.

Om schade aan gewassen te vermijden, kunnen veldkanonnen worden ingezet. Het correct gebruik van een veldkanon, is gereglementeerd via het GAS Schelde-Leie. Dit omvat een voorafgaandelijk akkoord van de gemeente.

De samenwerking met RATO wordt behouden en verdergezet. Samen met RATO houden we vinger aan de pols voor nieuwe bedreigingen waarbij invasieve exoten vroeg worden gedetecteerd teneinde hen efficiënt te bestrijden.
Nazareth blijft inzetten op het sensibiliseren en informeren in dit kader, zodat overlast door ongedierte wordt voorkomen.
Onder strikt gereglementeerde omstandigheden, zoals bepaald in het GAS-reglement Schelde-Leie, blijft de inzet van veldkanonnen mogelijk.

XXIV. *Wildschade*

Bepaalde schade door wild aan gewassen, teelten, oogsten en landbouwdieren komt in aanmerking voor een schadevergoeding van de Vlaamse Overheid (Agentschap Natuur en Bos). Nazareth informeert over de voorwaarden waaronder dergelijke schadevergoeding kan aangevraagd worden. Het nemen van voorzorgsmaatregelen wordt gepromoot.
Op grondgebied Nazareth zijn 2 wildbeheereenheden (WBE) actief. Het lokaal bestuur behoudt een actieve communicatie met de WBE op haar grondgebied.

Nazareth sensibiliseert en informeert over wildschade en promoot maximaal de preventie hiervan. Het lokaal bestuur onderhoudt een directe communicatie met de WBE op haar grondgebied.

XXV. *Plagen en plantenziektes*

Knolcyperus (*Cyperus esculentus*) is een vaste plant die behoort tot de cypergrassenfamilie en wordt beschouwd als een hardnekkig onkruid in de teelt van vnl. aardappelen en maïs. De plant vormt een gevaar voor diverse teelten omwille van de sterke verspreiding en concurrentie met deze teelten. Hij verspreidt zich via besmet zaai- en plantgoed, besmette grond of machines of bij grondbewerkingen

(ploegen, zaaien, oogsten, werken aan waterlopen, enz.). In 2016 werd de meldingsplicht aan het FAVV voor aantasting met knolcyperus opgeheven. De verplichte bestrijding blijft evenwel van kracht.

Ook doornappel (*Datura stramonium*) is aan een opmars bezig. Deze plant behoort tot de familie van de nachtschadigen, zoals zwarte nachtschade, aardappel en tomaat. Vooral op akkerbouwmatige percelen (aardappelen) duiken ze steeds meer op. Doornappel is een mooie plant en lijkt sterk op een sierplant. Ze wordt op die manier gebruikt en heeft zo bouwland geïnfecteerd. Alle plantendelen zijn zeer giftig voor zowel mens als dier, ook in gedroogde toestand. Gezien deze giftigheid geldt een nultolerantie voor deze plant en is er sinds 2022 een verplichte meldingsplicht bij het FAVV.

Jakobskruiskruid (*Jacobaea vulgaris)* is een plant die sterk verspreid is in onze omgeving. Het is giftig voor alle zoogdieren, maar berokkend vooral schade aan runderen en paarden. Dieren vermijden bij het grazen doorgaans om Jakobskruiskruid te eten, tenzij in tijden van droogte en voedselschaarste. Ze krijgen het kruid voornamelijk door het eten van hooi of kuilvoer waarin de plant aanwezig is. Kruiskruidvergiftiging kan de lever op een onomkeerbare manier beschadigen, met ziekte en sterfte tot gevolg. Er is geen officiële bestrijding van Jakobskruiskruid.

Nazareth sensibiliseert omtrent knolcyperus, doornappel, Jakobskruiskruid e.a. relevante plagen, opdat er een blijvende waakzaamheid is. Een snelle detectie is cruciaal om besmettingen snel en effectief in te dijken. Nazareth informeert land- en tuinbouwers omtrent preventie- en bestrijdingsmiddelen.

XXVI. <u>*Neospora*</u>

Neospora caninum is een parasiet die bij runderen voorkomt. Neospora is één van de belangrijkste oorzaken van abortus. Aangetaste bedrijven lijden ernstige economische verliezen door een grotere tussenkalftijd, een dalende melkproductie, een verlaagde fokwaarde van de veestapel, een toenemend afvoerpercentage en oplopende diergeneeskundige kosten. Naast besmettingen binnen en tussen bedrijven, vormen loslopende honden, als eindgastheer, een reëel risico op besmetting.

In het kader van de bestrijding van Neospora bij rundvee, informeren en sensibiliseren we regelmatig de inwoners over het risico van loslopende honden, via alle gemeentelijke communicatiekanalen en door bijv. het plaatsen van infoborden op doellocaties (wandelroutes nabij landbouwpercelen).

XXVII. <u>*Schattingscommissie*</u>

Het lokaal bestuur kan de schattingscommissie samenroepen op vraag van land- en tuinbouwers die als gevolg van natuurlijke omstandigheden buitengewone schade hebben aan hun teelten. Deze omstandigheden kunnen zijn: onweer, hagel, overstroming, uitzonderlijke droogte, overvloedige regenval of andere uitzonderlijke verschijnselen. De vaststelling van de schade is een belangrijke stap in het eventueel bekomen van een vergoeding van het Vlaams Rampenfonds, indien de overmacht als landbouwramp wordt erkend. Het Vlaams Rampenfonds komt tussen in de vergoeding van schade aan die gewassen, die niet geborgd zijn door de brede weersverzekering, op voorwaarde dat minimum 25 % van het landbouwareaal wel al verzekerd is door een brede weersverzekering. Deze verzekering is t.e.m. 2024 niet verplicht voor het volledig landbouwareaal. De Vlaamse Overheid voorziet in een subsidie om tussen te komen in de kosten van de verzekeringspolis.
Ook voor andere dossiers blijft een vaststelling door de schattingscommissie nuttig, zoals bijvoorbeeld in kader van fiscaliteit (aangifte inkomsten/opbrengsten).

Indien nodig, roept het lokaal bestuur de schattingscommissie samen, teneinde land- en tuinbouwers te ondersteunen bij de vaststelling van de geleden schade aan teelten.

3. VERZEKEREN VAN RECHTS- EN BEDRIJFSZEKERHEID VOOR LAND- EN TUINBOUWERS

XXVIII. *Ondersteuning leefbaarheid en rechtszekerheid voor land- en tuinbouwbedrijven*

Het lokaal bestuur treedt op als vergunningverlenende overheid bij alle klasse 2 en 3 bedrijven en als adviesverlenende overheid bij de klasse 1 bedrijven. Er is nood aan een goed wettelijk kader om het beleid te kunnen voeren waarin continuïteit, leefbaarheid en bestaanszekerheid voor de zone-eigen en actieve land- en tuinbouwbedrijven voorop staan. Sinds het invoeren van de omgevingsvergunning in 2018 is de geldigheidsduur van een vergunning gewijzigd van 20 jaar (duur van een "milieuvergunning") naar onbepaalde duur. Onder bepaalde voorwaarden kan hiervan afgeweken worden en kan een beperktere geldigheidsduur worden afgedwongen. Grondwaterwinningen worden standaard beperkt in de tijd tot maximaal 20 jaar.

Er is een nood aan een globale beleidsvisie omtrent de huidige en toekomstige uitdagingen waarmee de land- en tuinbouw in Nazareth – en bij uitbreiding in Vlaanderen - geconfronteerd wordt. Dit met respect voor de vigerende wetgeving m.b.t. ruimtelijke ordening, waarbij de volgende principes gehanteerd worden:

- Zone-eigen land- en tuinbouwbedrijven (gelegen in het agrarisch gebied) moeten een leefbaar inkomen kunnen genereren. Zij respecteren de best beschikbare technieken en passen deze toe. Het lokaal bestuur voert hierbij een stimulerend beleid.
- Zonevreemde land- en tuinbouwbedrijven kunnen niet uitbreiden. Het lokaal bestuur voert hierbij een beleid waarbij deze bedrijven worden gestimuleerd om te herlokaliseren naar agrarisch gebied. Eens volledig geherlokaliseerd naar agrarisch gebied, zijn er wel uitbreidingsmogelijkheden. De zonevreemde activiteiten worden hierbij volledig stopgezet.

Frequent komt ook de herbestemming van land- en tuinbouwbedrijven aan bod. Bedrijven worden steeds groter en meer gespecialiseerd, wat de mogelijkheden tot overname vaak bemoeilijkt. Het opnieuw invullen van bestaande bedrijven blijkt verre van evident. In dit kader worden dan ook para-agrarische of zelfs niet-agrarische herbestemmingen gezocht voor agrarische sites. Ook omtrent deze herbestemmingen is een beleidsvisie nodig, waarbij rekening wordt gehouden met volgende probleemstellingen:

- De herbestemming van de woning als zogenaamde "zonevreemde woning" blijft onder bepaalde voorwaarden mogelijk, zoals voorzien in het besluit omtrent de zonevreemde functiewijzigingen[4].
- Met betrekking tot de leegstaande gebouwen kan een slooppremie een oplossing betekenen maar dergelijk systeem is wellicht financieel niet haalbaar, noch realistisch.

[4] Besluit van de Vlaamse Regering van 28/11/2003 tot vaststelling van de lijst van toelaatbare zonevreemde functiewijzigingen.
https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1012054&param=inhoud

- De bijhorende gronden worden bij stopzetting van de land-of tuinbouwactiviteit vaak versnipperd en/of uit landbouwgebruik genomen. Dit leidt frequent tot de zogenaamde "verpaarding" of "vertuining".

De omzendbrief van 8 juli 1997, bestemt de agrarische gebieden, zoals vastgelegd in het Gewestplan, voor de uitoefening van landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven[5]. Het gebruik van de term landbouw in de "ruime zin" betekent dat het begrip "landbouw" niet restrictief, doch ruim dient te worden opgevat. In die zin worden met landbouw dan ook niet enkel deze activiteiten bedoeld die bestaan in het bewerken van het land om er de veldvruchten van te plukken, doch eveneens tuinbouw, veeteelt en visteelt. Zelfs gebouwen die zijn bestemd voor tuinbouw onder glas met hydrocultuur, kunnen onder dit toepassingsgebied vallen.
In voornoemde omzendbrief wordt ook gesteld dat: "*Er dient te worden vermeden dat onder het voorwendsel van een agrarisch bedrijfsgebouw, gebouwen met een andere feitelijke bestemming worden vergund binnen het agrarisch gebied, welke de realisatie van de landbouwbestemming van het agrarisch gebied in het gedrang brengen.*" Deze bepaling blijft overeind en limiteert de uitoefening van zonevreemde activiteiten in agrarisch gebied.
Voorafgaandelijk dient gepreciseerd te worden dat het onderscheid tussen para-agrarische en agrarische bedrijven niet steeds even duidelijk is. Dit onderscheid schept evenwel geen bijzondere problemen, aangezien beide soorten bedrijven in dezelfde zone kunnen toegelaten worden.
In dit kader is het onderscheid tussen para-agrarische bedrijven enerzijds en zuiver commerciële, dienstverlenende en industriële bedrijven anderzijds is soms moeilijk te maken. Dit zijn immers vaak elkaar overlappende categorieën. Ook para-agrarische ondernemingen kunnen een industrieel, commercieel of ambachtelijk karakter hebben. Het komt er bijgevolg op aan binnen de industriële, ambachtelijke en commerciële inrichtingen deze inrichtingen te onderscheiden die als para-agrarisch kunnen worden beschouwd en bijgevolg principieel kunnen worden toegelaten in het agrarisch gebied, van deze inrichtingen die zuiver commercieel, ambachtelijk of industrieel zijn en geen band meer vertonen met de landbouw. De omzendbrief van 1997 omschrijft het begrip "para-agrarisch bedrijf" als ondernemingen waarvan de activiteit onmiddellijk bij de landbouw aansluit en erop afgestemd is. Bij de beoordeling kunnen volgende criteria een rol spelen:

- Het grondgebonden karakter van het bedrijf, in aansluiting op of vergelijkbaar met agrarisch grondgebruik (bv. schoolhoeve).
- De nauwe relatie met het landbouwproductieproces (bv. landbouwloonwerkers).
- De strikte relatie met de voortgebrachte landbouwproducten (met uitsluiting van loutere handel). Het betreft dus de onmiddellijke behandeling van de landbouwproducten, welke onontbeerlijk is vooraleer deze producten aan de commercialisatiesector toevertrouwd worden.

De omzendbrief stelt dat de beoordeling van aanvragen met betrekking tot para-agrarische activiteiten uiterst zorgvuldig moet worden uitgevoerd en dat hierbij moet worden onderzocht of zij nog voldoende aansluiten bij en afgestemd zijn op de landbouw om nog als para-agrarisch te worden beschouwd. Het zijn immers inrichtingen die zich op de grens bevinden van wat nog als een para-

[5] Omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, gewijzigd via omzendbrief dd. 25/1/2002 en 25/10/2002.
https://omgeving.vlaanderen.be/sites/default/files/2021-11/omzendbrief1997_gewestplan_b.pdf

agrarische inrichting en wat reeds als een zuiver commerciële of industriële inrichting moet worden beschouwd. Dergelijke beoordeling van de aard van de inrichting wordt als een zuivere feitenkwestie bestempeld. In deze omzendbrief worden onder bepaalde voorwaarden volgende activiteiten als para-agrarisch beschouwd:

- Stallen voor paardenhouderijen met minstens 10 paarden, waarbij de hoofdactiviteit is gericht op het fokken en/of houden van paarden en eventueel bijkomend op het africhten, opleiden en/of verhandelen ervan.
- Kennels met uitgeruste hokken van minstens 100 dieren.
- Veeartsenijkundige klinieken met stallen.
- Inrichtingen met een functie ten behoeve van het algemeen nut, zoals:
    - schoolhoeves met uitsluiting van onderwijs- en bestuursgebouwen;
    - proefstations en proefbedrijven voor de landbouw, gericht op praktijkonderzoek en voorlichting;
    - centra voor kunstmatige inseminatie;
    - erkende kinderboerderijen.

Volgende activiteiten worden expliciet uitgesloten:

- vervoerondernemingen (zelfs van dieren en landbouwproducten);
- intellectuele beroepen (tuinarchitecten, veeartsen...);
- maneges;
- zandgroeven;
- grondbewerkingsbedrijven;
- vleesverwerkende industrieën zoals vleeswarenfabrieken en werkplaatsen voor het uitbenen van vlees en slachthuizen;
- industriële melkerijen, mouterijen, suikerfabrieken,...

De omzendbrief uit 1998 m.b.t. para-agrarische activiteiten[6] verduidelijkt dit nog verder en is nog steeds bepalend en stelt dat bij de invulling van deze sites een uitsluitende band met landbouw is vereist. Dit wordt beperkt tot loonwerkers, actoren die land- of tuinbouwproducten conditioneren (vb. aardappelloods) en dierenklinieken.
Deze omzendbrief staat thans ter discussie op Vlaams niveau. Het was de bedoeling van de Vlaamse Regering om binnen het stikstofdossier het beoordelingskader voor para-agrarische activiteiten te versoepelen. Onder strikte voorwaarden (beperkt aantal functies, gekoppeld aan ontharding en beperkt in omvang en oppervlakte) zou een nieuwe invulling kunnen worden gegeven aan landbouwbedrijven die worden stopgezet. De nood aan een algemeen wettelijk kader omtrent de invulling van "verlaten" agrarische sites blijft hoog. Dit kader moet een antwoord bieden op de impact van zonevreemde activiteiten op zone-eigen land- en tuinbouwbedrijven in het agrarisch gebied. Hierbij denken we aan o.a. de geur-, stof- en geluidsstudies die moeten uitgevoerd worden om de impact van land- en tuinbouwactiviteiten op de leefomgeving in kaart te brengen. Zonevreemde activiteiten mogen nooit de bestaans- en/of uitbreidingskansen voor bestaande zone-eigen bedrijven hypothekeren. Hiertoe moeten passende beoordelingskaders worden uitgewerkt.

---

[6] Omzendbrief LNW/98/01 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.
https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1006515&datum=&geannoteerd=false&print=false

Volgende criteria voorgesteld in functie van een toetsingskader voor zonevreemde activiteiten in agrarisch gebied:

- Het maximaal volume van alle bedrijfsgebouwen mag niet toenemen.
- De transitie naar een zonevreemde activiteit moet gekoppeld worden aan een bepaald percentage ontharding en ontpitting van de volledige site.
- De toegelaten functies moeten gekoppeld zijn aan de opsomming van complementaire functies (beperkt tot max. 100 m^2 en steeds ondergeschikt aan de "hoofdfunctie", opgesomd in het decreet.
- De impact m.b.t. mobiliteit van de nieuwe zonevreemde activiteit moet beoordeeld worden.

Het agrarisch gebied in Nazareth moet voorbehouden en voorbestemd blijven voor de uitoefening van land- en tuinbouwactiviteiten.
Het opstarten van nieuwe land- en tuinbouwbedrijven in agrarisch gebied is mogelijk indien deze activiteiten geen bijkomende milieu-impact creëren ten aanzien van de bestaande land- en tuinbouwbedrijven in de omgeving.
Zonevreemde activiteiten moeten gekoppeld zijn aan de opsomming van complementaire functies, zoals opgesomd en bepaald in het decreet.
De mogelijkheid tot zonevreemd wonen en het uitoefenen van zonevreemde activiteiten in agrarisch gebied, mag niet leiden tot het beperken van de bedrijfsvoering van bestaande landbouw- en tuinbouwbedrijven in het agrarisch gebied. Zone-eigen activiteiten worden altijd met voorrang beoordeeld ten opzichte van zonevreemde activiteiten.
Bij de beleidsvoering op hogere niveaus, benadrukt Nazareth de nood aan een bovenlokaal, uniform standpunt in dit kader.

XXIX. *Voldoende open ruimte voor de land- en tuinbouw*

De bestaanszekerheid en leefbaarheid van de land- en tuinbouwsector is sterk gekoppeld aan de beschikbaarheid van voldoende beschikbare agrarische oppervlakte. We stellen vast dat deze oppervlakte onder druk staat door andere aanspraken op deze gronden (natuur, recreatie, woningen, ...). Daarenboven leidt vermindering van de beschikbare gronden tot hogere grondprijzen. Binnen haar ruimtelijk beleidsplan ontwikkelde Nazareth de visie om de meeste woonuitbreidingsgebieden (quasi 130 ha) te herbestemmen in het voordeel van voornamelijk landbouw.

De bestaande open ruimte in Nazareth wordt gevrijwaard zodat de agrarische oppervlakte blijft voorbehouden voor land- en tuinbouw.
Nieuwe land- en tuinbouwbedrijven worden georiënteerd naar bestaande landbouwsites, teneinde de bestaande open ruimte te vrijwaren.
Bij de opmaak van beleidsplannen op een hoger niveau, die betrekking hebben op Nazareth, verdedigt het lokaal bestuur de belangen van haar land- en tuinbouwbedrijven.

4. STIMULEREN EN ONDERSTEUNEN VAN VERBREDING EN TOEPASSEN VAN DUURZAME TECHNIEKEN IN LAND- EN TUINBOUW

XXX. XXX. Ondersteunen en stimuleren van klimaatadaptieve land- en tuinbouw

In het hemelwater- en droogteplan identificeert Nazareth de noden en kansen in dit kader. We bekijken met de sector hoe we land- en tuinbouwers kunnen stimuleren en ondersteunen bij het verduurzamen van hun technieken en methodes, zodat zij maximaal zijn aangepast aan het veranderende klimaat.

We stimuleren en ondersteunen de land- en tuinbouw om zich op een robuuste manier te wapenen tegenover de toekomstige klimatologische omstandigheden en uitdagingen in dit kader.

XXXI. Stimuleren en ondersteunen van verbreding

Nazareth wil de verbreding op land- en tuinbouwbedrijven promoten en ondersteunen. Hierbij wordt gedacht aan educatieve programma's die op "reguliere bedrijven" worden aangeboden, kinderboerderijen, enz. Ook het inzetten op de zogenaamde "groene zorg" (opvang van gasten van zorginstellingen) is een optie.

Nazareth is een vrij dicht bevolkte gemeente en biedt een goed afzetgebied voor hoeve- en streekproducten. Bovendien bepalen deze producten mee de identiteit van de gemeente. Nazareth wil haar land- en tuinbouwers stimuleren tot het opzetten van thuisverkoop. Enerzijds maakt het deze initiatieven kenbaar via haar gekende communicatiekanalen. Daarnaast biedt het lokaal bestuur ook een subsidie aan ter ondersteuning van het plaatsen van korte keten automaten. Jaarlijks ondersteunt de gemeente initiatieven in dit kader tijdens de "Week van de Korte Keten". Tijdens deze week wordt extra aandacht besteed aan de land- en tuinbouwproducten en –producenten uit de eigen gemeente en worden verschillende acties en initiatieven ter promotie van de korte keten uitgewerkt in samenwerking met de sector.

Nazareth stimuleert zowel inwoners als bedrijven (ook land- en tuinbouw) om een "Nazarethproduct" te ontwikkelen. Dergelijk product heeft een duidelijke band met Nazareth, is nieuw en uniek en helpt mee een positieve uitstraling te geven aan de gemeente Nazareth. In dit kader is ook een gemeentelijke subsidie ontwikkeld.

Tenslotte wordt ook de mogelijkheid om in te zetten op agroforestry vermeld. Agroforestry of boslandbouw is een landbouwsysteem waarbij de teelt van bomen of struiken doelbewust gecombineerd wordt met die van een landbouwgewas of het houden van landbouwdieren op eenzelfde perceel. Naast de voordelen van dit systeem op de ecosysteemdiensten kan deze vorm van landbouw ook een economisch productief systeem zijn.

Nazareth stimuleert en ondersteunt verbreding in land- en tuinbouw. Het lokaal bestuur informeert de land- en tuinbouwers in dit kader en volgt initiatieven en nieuwe ontwikkelingen in dit kader van dichtbij op.

Tijdens de "Week van de Korte Keten" worden in samenwerking met de sector, gerichte acties uitgewerkt om de lokale land- en tuinbouwproducten en de producenten beter bekend te maken bij het lokaal publiek.

XXXII. *Promotie en communicatie omtrent verbreding*

Op de land- en tuinbouwpagina's van de gemeentelijke website worden alle initiatieven inzake verbreding van land- en tuinbouw vermeld, ter promotie naar de inwoners toe. Kinderboerderijen, landbouwbedrijven met educatieve programma's, bedrijven met hoevetoerisme en/of met groene zorg zullen worden kenbaar gemaakt aan geïnteresseerden zoals bijvoorbeeld scholen, toeristische organisaties, zorginstellingen, enz.

Nazareth promoot actief alle initiatieven in het kader van de verbreding van land- en tuinbouw naar inwoners en andere geïnteresseerde en/of betrokken partijen.

XXXIII. *Duurzame land- en tuinbouwtechnieken*

Nazareth wil haar land- en tuinbouwers sensibiliseren en ondersteunen bij het toepassen en implementeren van duurzame energietechnieken. Het promoten en faciliteren van een doorlichting van het land- of tuinbedrijf op gebied van energie, vormt hierbij de basis. Het gebruik van hernieuwbare energiebronnen wordt maximaal gestimuleerd. Hierbij denken we aan de installatie van zonnepanelen, windmolens, biogasinstallaties, warmtekrachtkoppeling (in de glastuinbouwzone), enz. Deze energievormen zijn een bepalende factor om de klimaatdoelstellingen te realiseren.
Onder meer vanuit de landbouwsector, kwam de vraag tot het plaatsen van kleine windturbines om aan de eigen energievraag te kunnen voldoen. In juni 2022 keurde de gemeenteraad van Nazareth een beleidskader goed waarmee onder bepaalde voorwaarden energie-efficiënte windturbines met een maximale masthoogte van 15 meter toe te laten op o.a. land- en tuinbouwbedrijven.

In dit kader wordt ook het aspect m.b.t. het "energie delen" verder bekeken. Ook de mogelijkheid tot ter beschikking stellen van elektrische laadpunten, op goed gelegen locaties, kan verder onderzocht worden.

Ook wat betreft land- en tuinbouwtechnieken, wil Nazareth een stimulerend beleid voeren waarbij land- en tuinbouwers gesensibiliseerd worden om bij de keuze van teelten en gewassen in te spelen om de klimaatverandering en de impact hiervan op de sector. Ook wordt ingezet op het zoeken naar nieuwe en duurzame manieren om mest te verwerken en om veeteelt gerelateerde emissies verder te gaan reduceren.

Nazareth stimuleert en innoveert inzake duurzame technieken op land- en tuinbouwbedrijven en volgt alle evoluties in dit kader op de voet op.
In kader van een duurzaam energieverbruik en –gebruik, stimuleert het lokaal bestuur land- en tuinbedrijven om hun energieverbruik door te lichten. We bekijken in dit kader de eventuele mogelijkheid tot subsidiëring.

XXXIV. *Subsidiëren van verbreding en verduurzaming van land- en tuinbouwtechnieken*

Indien er initiatieven vanuit de sector komen, staat het lokaal bestuur open voor ondersteuning bij verbreding en omschakeling naar duurzame technieken. Hierbij wordt nagaan in welke mate er mogelijkheden zijn voor deze nieuwe activiteiten om premies te kunnen toekennen. Acties die al eerder in dit plan werden vernoemd, met focus op de verduurzaming van land- en tuinbouw, worden hier hernomen in kader van het voorzien van een passende subsidiëring. Dit omvat enerzijds de reeds bestaande subsidie voor korte keten automaten.

Het lokaal bestuur heeft een subsidiereglement voor het vestigen en moderniseren van handelszaken. Het is de bedoeling om dit reglement aan te passen zodat het inrichten van hoevewinkels financieel kan ondersteund worden via deze subsidie.

In de toekomst willen we ook de mogelijkheid bekijken om subsidie voor het inzaaien van akkerranden met bloemenmengsels te voorzien.

Nazareth voorziet in een subsidie voor de aankoop van korte keten automaten om de thuisverkoop van hoeveproducten te stimuleren. Deze ondersteuning wordt verdergezet.
Het subsidiereglement voor het vestigen en moderniseren van handelszaken breiden we uit zodat ook hoevewinkels kunnen aanspraak maken op deze subsidie.
We bekijken de mogelijkheid om een nieuw subsidiereglement op te stellen ter bevordering van het inzaaien van akkerranden met bloemenmengsels. We voorzien een passend budget voor elk van deze subsidies.

5. OPWAARDEREN VAN DE KWALITEIT VAN HET PLATTELAND

XXXV. *Tragewegennetwerk*

In functie van het stimuleren van trage vervoerswijzen (zowel functioneel als recreatief) is het wenselijk dat het buurtwegennetwerk, dat een wettelijk statuut kreeg door de wet op de buurtwegen van 1841, terug intensiever wordt benut. Maar tegelijkertijd moet rekening gehouden worden met een efficiënte landbouwbedrijfsvoering. Binnen het nieuwe mobiliteitsplan is ook de opmaak van een tragewegenplan voorzien.
Binnen de Ruilverkaveling Schelde-Leie is de aanleg en inrichting van verschillende bijkomende trage wegen voorzien, waarbij ook rekening wordt gehouden met landbouwverkeer. In dit kader wordt ook de ligging van reeds bestaande trage wegen herbekeken. Waar die wegen een perceel doorsnijden, worden deze ev. verplaatst naar de perceelsgrens. In dit kader zullen ook gebruiksbepalingen moeten opgesteld worden, bijvoorbeeld rond toegankelijkheid voor quads, mountainbikes, paarden, enz. En moeten er ook afspraken gemaakt worden m.b.t. onderhoud en bewegwijzering.

Zoals voorzien in het gemeentelijk mobiliteitsplan, maken we een tragewegenplan op, waarin gebruiks- en onderhoudsbepalingen worden opgenomen.
De aanleg en inrichting van de trage wegen, binnen de Ruilverkaveling Schelde-Leie, volgen we van nabij op.

XXXVI. *Plattelandskaart*

In samenwerking met de verschillende betrokken diensten (communicatie, jeugd/gezondheid/bewegen, mobiliteit, ...) bekijken we de mogelijkheid om een "Plattelandskaart" van Nazareth op te maken. Doel van deze kaart is om alle elementen van het platteland in Nazareth weer te geven, zoals:

- Alle wandel-, fiets- en ruiterroutes;
- Alle waardevolle gebouwen en monumenten (o.a. de kapelletjes) en alle plaatsen met landschappelijke waarde;
- Alle land- en tuinbouwbedrijven;

- Bedrijven met korte keten verkoop, landbouw- en plattelandseducatie, hoevetoerisme en andere vormen van verbreding.

We bekijken de mogelijkheid om een "Plattelandskaart" op te stellen en bekijken ook de manier waarop deze kaart het best vorm krijgt (op papier, digitaal, via een infobord, ...). Er wordt een passend budget voorzien voor deze "Plattelandskaart".

XXXVII. *Zwerfvuilbeheer*

Zwerfvuil is niet alleen schadelijk voor het milieu en ontsiert het landschap, het kan bovendien aanzienlijke schade berokkenen aan landbouwmachines of dieren. Ook slib uit de waterlopen dat volgens de analyses niet vervuild is, kan omwille van het vele zwerfvuil dat erin vermengd is, toch een groot risico vormen voor de landbouw. Aangezien controle quasi onuitvoerbaar is, is sensibilisering zeer belangrijk. De gemeente maakt hier reeds jaren werk van, en zal dit in de toekomst blijven doen. Voorts kunnen langs fiets- en wandelroutes vuilnisbakken geplaatst worden. Recreanten moeten gestimuleerd worden om hun afval daar te deponeren en niet meer in de wegbermen of op de landbouwpercelen te werpen. De stimulans kan vergroot worden door de vuilnisbakken te plaatsen t.h.v. picknickplaatsen, rustbanken, enz. Uiteraard moeten deze vuilnisbakken regelmatig geledigd worden.

Nazareth blijft zich inzetten in de strijd tegen zwerfvuil in het algemeen, maar herneemt regelmatig een sensibiliserende actie specifiek gericht op de impact van zwerfvuil op land- en tuinbouw. Via een doordacht zwerfvuil- en vuilnisbakkenbeleid, trachten we de bevuiling van het platteland tot een minimum te beperken.

XXXVIII. *Georganiseerd afvalbeleid voor afvalstromen in de land- en tuinbouwsector*

Naast het huishoudelijk afval, brengen land- en tuinbouwactiviteiten ook bedrijfsafval voort. Huishoudelijk afval kan via de huis-aan-huis ophaling en het recyclagepark worden afgevoerd. Fracties die naar aard en/of hoeveelheid als bedrijfsafval worden beschouwd, moeten via een erkende inzamelaar, handelaar of makelaar (IHM'er) worden ingezameld en verwerkt.
Specifiek voor risicohoudend medisch afval (RMA) voorziet het lokaal bestuur al in een systeem waarbij landbouwers via het lokaal bestuur een afvalcontainer aankopen, die nadien kan worden meegegeven met de inzameling van het klein gevaarlijk afval (KGA). De landbouwer krijgt hiervan een verwerkingsattest.

We brengen de specifieke afvalstromen in kaart en identificeren mogelijke probleemfracties in de land- en tuinbouwsector. Hiervoor bekijken we in hoever georganiseerde acties een oplossing kunnen bieden, zoals bijvoorbeeld het organiseren van een 'melkronde' langsheen geïnteresseerde bedrijven voor de inzameling van bepaalde afvalfracties.

XXXIX. *Asbest*

Asbestcementdaken zijn sterk verweerd en die verwering neemt steeds meer toe. De cementsamenstelling vermindert door jarenlange blootstelling aan regen en vorst waardoor de asbestvezels los komen te zitten aan de oppervlakte van de asbestplaat. Sterk verweerde asbestplaten worden dan ook best zo snel mogelijk verwijderd en vervangen. De Vlaamse Regering sloot een "Protocol asbestveilige landbouw" af met de landbouwsector waarin is opgenomen dat landbouwbedrijven gratis asbest kunnen laten ophalen op het bedrijf. OVAM coördineert deze actie.

Daarnaast is er ook de mogelijkheid om via afvalintercommunale IVM, waarvan Nazareth lid is, asbestcementen golfplaten bij land- en tuinbouwbedrijven te laten ophalen.

Nazareth sensibiliseert en promoot om asbesthoudend materiaal te verwijderen en af te voeren in kader van "Vlaanderen Asbestveilig tegen 2040". We nemen actief deel aan acties via OVAM en afvalintercommunale IVM in dit kader.

XL. *Landschapsintegratie van land- en tuinbouwbedrijven*

Landbouwbedrijven hebben een belangrijke impact op de ruimtelijke kwaliteit van het platteland. Daarom worden ze aangezet en gesteund om hieraan de nodige aandacht te besteden. Hierbij worden zowel visuele, ecologische als economische aspecten in beschouwing gebracht. Iedere landbouwer in hoofd- of nevenberoep kan bij de Provincie Oost-Vlaanderen terecht voor de opmaak van een landschapsbedrijfsplan. Er moet worden gestreefd naar een goede landschappelijke integratie van agrarische bedrijfsgebouwen met gepast materiaal- en kleurgebruik, maar ook met kleine landschapselementen en buffergroen. Dit wordt ondersteund via de opmaak van landschapsbedrijfsplannen. Bij de constructie van nieuwe gebouwen en/of bij grote verbouwingen, wordt de inkleding met een groenscherm via een specifieke vergunningsvoorwaarde opgelegd. Daarnaast wordt ook een stimulerend beleid gevoerd via het subsidiereglement voor de aanleg en het onderhoud van kleine landschapselementen. Financiële steun is enkel mogelijk indien het bedrijf niet reeds wettelijk verplicht is om zich landschappelijk in te kleden. Om een maximale integratie te krijgen van het bedrijf in de omgeving, wordt de focus gelegd op het aanleggen van het groenscherm t.h.v. de perceelsranden.

We streven naar een goede landschappelijke integratie van agrarische bedrijfsgebouwen met gepast materiaal- en kleurgebruik, kleine landschapselementen en buffergroen.

6. INSCHAKELEN VAN LAND- EN TUINBOUWERS IN HET BEHEER VAN HET PLATTELAND

XLI. *Land- en tuinbouwers inschakelen bij het beheer van het platteland*

Land- en tuinbouwers kunnen op minder drukke momenten tijdens hun bedrijfsvoering ingeschakeld worden in het beheer van het platteland: maaien van wegbermen, knotten van bomen, onderhoud van hagen en houtkanten, ruimen van grachten, ... Zij beschikken over het nodige materiaal en de kennis en ervaring om ermee te werken.
Hierbij moet uiteraard aan de regelgeving op de overheidsopdrachten voldaan worden. Voor kleinere opdrachten kan het lokaal bestuur eventueel een rechtstreekse overeenkomst met een land- en tuinbouwer afsluiten. Voor grotere opdrachten kunnen lokale land- en tuinbouwers gestimuleerd worden om via samenwerkingsplatformen zoals "Werkers" een overeenkomst af te sluiten.

Het lokaal bestuur bekijkt bij het beheer en onderhoud van het openbaar domein, de mogelijkheid om hiervoor beroep te doen op lokale land- en tuinbouwers, hetzij rechtstreeks, hetzij via samenwerkingssystemen, die gepromoot worden.

XLII. *Beheersovereenkomsten met land- en tuinbouwers voor natuurlijk beheer van landbouwpercelen*

Ter bevordering van de biodiversiteit, die ook ten goede komt aan land- en tuinbouw, is het creëren van "groene corridors" die interessante groene voorzieningen met elkaar verbinden, een belangrijke pijler. Kleine landschapselementen in het agrarisch landschap spelen een belangrijke rol in dit kader. Het lokaal bestuur stimuleert de aanleg en het onderhoud van deze kleine landschapselementen al via het subsidiereglement "Herstel van het halfopen landschap en verwerking van fijn snoeihout". Naast deze lokale ondersteuning, kunnen land- en tuinbouwers via de VLM-beheersovereenkomsten tegen vergoeding een deel van hun percelen natuurlijk beheren. Deze maatregelen vormen een belangrijke ondersteuning ter behoud van het streekeigen karakter van het platteland, waarbij waardevolle natuurelementen zorgen in die verbindingen tussen grotere groene gebieden.

Nazareth ondersteunt het voorzien van kleine landschapselementen in het agrarisch landschap en promoot de overeenkomsten van de VLM voor het natuurlijk beheer van deze gebieden.

XLIII. *Beheersovereenkomsten voor agrarisch landschapsnetwerk*

De gemeente informeert de landbouwers over de mogelijkheden om samen te werken aan een kwaliteitsvol agrarisch landschapsbeheer. Voor het beheer van onbeteelde bedrijfsoppervlaktes en van kleine landschapselementen resulteert samenwerking tussen land- en tuinbouwers immers in een economische en ecologische meerwaarde. Er kan bijvoorbeeld samengewerkt worden voor de aankoop en inzet van gespecialiseerde beheermachines zoals een hydraulische takkenschaar, taludmaaier, versnipperaar, ... Georganiseerde samenwerking kan eveneens in belangrijke mate bijdragen tot de uitwisseling van kennis en het creëren van een breder draagvlak voor agrarisch landschapsbeheer.

Nazareth helpt noden en kansen te herkennen inzake agrarische samenwerkingsverbanden en, waar mogelijk, ook te ondersteunen.

Goedgekeurd door de gemeenteraad in zitting van 13 mei 2024.

Namens de Raad,

Steven Van de Velde
algemeen directeur

GEMEENTEBESTUUR NAZARETH
PROV. OOST-VL.

Dirk Le Roy
voorzitter

BIJLAGE 1: INPUT ORGANISATIES

Feedback Algemeen Boerensyndicaat (ABS)

De suggesties van ABS focussen op mobiliteit waarbij gevraagd wordt om geen hindernissen te plaatsen waardoor brede landbouwvoertuigen hinder zouden kunnen ondervinden. Ook bij de aanleg van verkeersdrempels moet rekening worden gehouden met landbouwverkeer. Ter hoogte van smalle wegen, raadt men aan om uitwijkstroken te voorzien zodat passage met tegenliggend verkeer mogelijk is. Het onderhoud van de bomen op het openbaar domein moet vlotte passage van landbouwvoertuigen mogelijk maken. Ook sensibilisatie van inwoners met landbouwvoertuigen blijft een cruciaal punt.

Een 2e aandachtspunt, geformuleerd door ABS, betreft het onderhoud van de waterlopen. Enerzijds vraagt men een inbuizing van minimaal 8 m breedte, in plaats van de gebruikelijke 5 m nu, waar dit nodig is voor de ontsluiting van landbouwpercelen. Ook met betrekking tot het onderhoud van grachten worden suggesties gedaan. Ook het plaatsen van schotten wordt gevraagd.

Tenslotte merkt ABS op dat bedrijven die graag in het korte keten verhaal willen stappen, moeten ondersteund worden maar dat dit verhaal slechts voor een beperkt aantal bedrijven en voor een beperkt gamma producten mogelijk is.

Feedback Boerenbond

Met betrekking tot communicatie en sensibilisatie, merkt Boerenbond op dat de ondersteuning van het lokaal bestuur naar de lagere scholen moet focussen op een bedrijfsbezoek aan een actief land- of tuinbouwbedrijf en geen "plattelandsklas" mag worden. Er wordt gesuggereerd om elke 5 à 6 jaar de plattelandsborden te controleren en eventueel te herzien. Boerenbond vraagt een bijkomende sensibilisatie omtrent land- en tuinbouwers naar (nieuwe) inwoners en doet hierbij de suggestie van een maandelijks land- en tuinbouwrubriek in de infokrant.

Feedback Landelijke Gilden

- Verder organiseren van de 2-jaarlijkse plattelandsmarkt waarin ook het korte keten verhaal kan opgenomen worden.
- Onderzoeken van de mogelijkheid om toerisme en plattelandsbeleving verder uit te breiden dit door het project Boer zoekt Bank te laten plaatsvinden.
- Organisatie van een openlandbouwdag.
- Plattelandsleerpad : promotie van dit leerpad. Aan de hand van de productie van een filmpje bij elk land- en/of tuinbouwbedrijf. Op de info borden aan elke hoeve plaatsen we een QR-code waarbij de passant deze kan inscannen en het filmpje van de activiteiten van dit bedrijf te zien krijgt.
- Op de nieuw te ontwikkelen groenzones (kinderkasteel en andere) die samen met natuurpunt ontwikkeld worden wordt er gevraagd om een ontmoetingsplaats te voorzien. Deze ontmoetingszone kan ingericht worden met natuurlijk zitelementen. Op deze manier kunnen

mensen uit het dorp of de bezoekers die er na een fietstocht samenkomen de mogelijkheid geven om te genieten van de mooie omgeving die deze zones te bieden hebben. cfr picknick zone/weide.

- Inzetten op landbouwvriendelijkheid van de wegen. De weginfrasctructuur daar waar mogelijk enten op landbouwvoertuigen. Bij de (her)aanleg van wegen uitwijkstroken voorzien. Het voorzien van een landbouwtoets bij het opmaken van een mobiliteitsplan.
- Onderzoek naar de mogelijkheid om een uitkijkhut naar landbouw op te zetten in de waardevolle landbouwgebieden in de gemeente Nazareth.
- Recreatie en platteland:
  - Plaatsen van een kunstwerk/ landbouwkunst in het landbouwlandschap.
  - Faciliteren van winteractiviteiten op landbouwgronden. De gemeente ondersteunt landbouw wanneer men in de winter gebruik zou willen maken van het landbouwlandschap voor recreatieve activiteiten (bv. Schaatsen op de weide).
- Landbouwlandschap promoten als stiltelocatie: weides zijn de ideale locatie waar er nog stilte te beleven valt en waar men volop kan van genieten.
- Verkeersveiligheidsproject.
- Verkeerseducatieproject waarbij er aandacht is voor de zwakke weggebruiker. Zowel chauffeur van landbouwvoertuigen als zwakke weggebruiker sensibiliseren. Beide doelgroepen bewust maken van de gevaren op de weg met landbouwvoertuigen.
- Inzetten op blijvende sensibilisatie zwerfvuil: borden/acties.
- Bijkomend groen moet planmatig groen zijn en geen postzegelgroen i.f.v. onderhoud en recreatiemogelijkheden cfr ruiterpad.

Feedback VELT

- VELT legt de focus op het ondersteunen van de lokale producenten en het stimuleren van de korte keten. De schoolleertuinen kunnen verder uitgebouwd worden.

Feedback AGRA

- Ondersteunen van de 'Week van de landbouw': Initiatieven waarbij de burger de landbouw kan leren kennen en ontmoeten, moet blijvend ondersteund worden, dit is belangrijk in een plattelandsgemeente.
- Faciliteren van een boerenmarkt: mooi initiatief, zoveel mogelijk met lokale producten werken maar een breed assortiment aan producten trekt meer volk aan.
- Stimuleren van de scholen voor boerderijbezoeken: scholen stimuleren om bij 'boerderijklassen' effectief op bezoek te gaan bij actieve landbouwbedrijven zodat kinderen een correct beeld krijgen ven de hedendaagse landbouw. Een kinderboerderij is geen landbouwbedrijf.
- Ondersteunen van schooltuinen blijvend aanbieden.
- Minstens één land- of tuinbouwactiviteit organiseren tijdens de Roefeldag blijvend aanbieden.
- Meer visueel herkenbaar maken van de land- en tuinbouwbedrijven: met vaste regelmaat (x jaren) mogelijkheid bieden voor nieuwe deelnemers en update bestaande borden.
- Bewegwijzering van de tuinbouwzone behouden

- Thema 'land- en tuinbouw' op de gemeentelijke website: via de website van de gemeente, de sociale media kunnen eventueel leuke pop-up of posts verschijnen waarbij landbouw eens in de kijker wordt gezet. Dit kan per sector of overkoepelend.
- Ondersteunen van een actieve website opgezet door andere actoren: beheer eigen webpagina in handen van landbouw geven is niet haalbaar. Beter via site van gemeente werken.
- Aandacht voor land- en tuinbouw bij de verwelkoming van nieuwe inwoners: het idee van een infoboekje voor nieuwe inwoners met alle handelaars, detailhandel, info landbouw verder uitwerken.
- Verspreiden van info rond landbouwwerkzaamheden via de nieuwsbrieven en infokrant.
- Inwoners degelijk inlichten bij vergunningsaanvragen binnen het wettelijk kader.
- Aandacht voor landbouwvoertuigen bij verkeerslessen in scholen: dit zou positief zijn om dit op te starten, er kan eens een tractor naar de scholen gaan, maar dit kan ook met speelgoedtractoren gesimuleerd worden. Foto's en filmpjes hiervan kan men online terugvinden van gelijkaardige initiatieven op school.
- Landbouwraad is belangrijk voor een gemeente als Nazareth
- Actualiseren van gemeentelijke subsidies: behouden, eventueel uitbreiden naar nieuwe duurzame technieken indien objectieve, rechtlijnige beoordeling mogelijk is.
- Toepassen van het gelijkheidsbeginsel voor IBA's: behouden, betere communicatie rond voeren.
- Differentiatie van het ruimingsplan voor gemeentelijke waterlopen.
- Ter beschikking stellen van verkeersborden die duiden op slipgevaar: aanvraag via website is nogal omslachtig, beter op een snellere manier ter beschikking stellen.
- Creëren van uitkijkplaatsen op landelijke wegen: bekijken waar nodig en mogelijk.
- Opheffen tonnagebeperking voor landbouwvoertuigen op bepaalde wegen: landbouwverkeer niet onnodig doen omrijden, kleinere wegen zullen dan gebruikt worden met alle problemen van dien.
- Een goede opvolging van distelbestrijding: dit zou in orde moeten zijn, is wettelijk bepaald. Eventueel ook uitbreiden naar andere schadelijke planten.
- Efficiënte aanpak bestrijding van ratten behouden.
- Melden van overlast van andere schadelijke diersoorten behouden.
- Melden en bestrijden van schadelijke plantenexoten en invasieve planten: opstarten – tijdig probleem aanpakken kan latere problemen voorkomen.
- Politiereglement voor landbouwwerkzaamheden 's avonds en 's nachts.
- Ondersteuning leefbaarheid en rechtszekerheid voor de land- en tuinbouwbedrijven binnen het wettelijk kader: landbouw heeft ruimte nodig, de open ruimte moet behouden blijven. Lokale voedselproductie is belangrijk en duurzaam, landbouwbedrijven in Nazareth moeten de ruimte krijgen om te ondernemen binnen het wettelijk kader.
- Streven naar voldoende open ruimte voor de land- en tuinbouw: Lege bedrijfszetels moeten andere bestemming kunnen krijgen, die bestemming moet wel te verenigen zijn met de locatie op het platteland. Druk op landbouwgrond is groot, het is van belang voor actieve landbouwers om die druk niet nog op te voeren voor hobby doeleinden – daar kan de gemeente op toezien.
- Promoten van verbreding van het land- en tuinbouwactiviteiten en duurzame technieken: duidelijkheid scheppen wat vergunbaar is, welke activiteiten toegelaten zijn op grondgebied Nazareth, zodoende de aanvrager vooraf info kan inwinnen.

- Premies voor verbreding van landbouwactiviteiten en omschakeling naar duurzame technieken: gemeente Nazareth kan hier niet zoveel in betekenen. Vergunningsbeleid uitwerken voor aanvragen in duurzame investeringen zoals hernieuwbare energie, windmolens, biogas-installaties, mestverwerking, ...
- Uitwerken en toekennen van een herkomstcertificaat voor streekeigen producten: behouden.
- Opstellen en uitvoeren van een tragewegennetwerk: onderhoud bestaande wegen moet prioritair zijn, aanleg nieuwe trage wegen is onverantwoord indien men de bestaande trage wegen nog niet kan onderhouden, duidelijk plan van aanpak.
- Inventarisatie en inrichting van waardevolle plaatsen in Nazareth.
- Opmaak van een opwaarderingsplan voor de Hospicebossen en omgeving.
- Realiseren van recreatieve infrastructuur.
- Opstellen van een aangepast zwerfvuilproject: zwerfvuilactie met extra aandacht voor gevolgen voor de landbouw.
- Betere integratie van land- en tuinbouwbedrijven in het landschap.
- Land- en tuinbouwers inschakelen in agrarisch Aannemingswerk.
- Beheersovereenkomsten met land- en tuinbouwers voor natuurlijk beheer van delen van hun landbouwpercelen: dit is niet prioritair voor de gemeente, maakt deel uit van GLB, geregeld op Vlaams niveau.
- Beheersovereenkomst met land- en tuinbouwers in het kader van de uitbouw van het blauw-groen netwerk.
- Onderlinge samenwerking tussen land- en tuinbouwers in het kader van agrarisch landschapsbeheer: indien hier vraag naar is van uit de landbouwers kan die mogelijk onderzocht worden.

BIJLAGE 2: VERSLAG MILIEUKERNRAAD

Verslag Milieukernraad d.d. 27 februari 2024

Agenda: Landbouwbeleidsplan – gezamenlijke toelichting aan Milieuraad en GECORO

Toelichting van het landbouwbeleidsplan. Daarna volgt een plenaire bespreking, gevolgd door een afzonderlijke overleg door de milieuraad.

De Milieukernraad formuleert volgende opmerkingen en suggesties

- Het huidig plan moet de accenten verleggen: de pijlers uit het 1e beleidsplan kunnen we niet integraal behouden, als we vaststellen dat sinds de goedkeuring van het 1e beleidsplan het aantal landbouwbedrijven (en de totale veestapel) enkel verminderd is.
- Het gereviseerd plan moet hierop inspelen. Er zal moeten geheroriënteerd worden.
- Het lokaal bestuur staat het dichtst bij de landbouwers om de impact van de maatregelen, die op de verschillende bestuurlijke niveaus worden opgelegd, te ervaren en af te toetsen wat het effect hiervan op de sector is.
- Er moeten nieuwe modellen komen, die het systeem kunnen veranderen, en de impact hiervan kan het best op het lokaal niveau worden afgetoetst.
- Landbouw en natuur zijn partners i.k.v. biodiversiteit en klimaat en moeten elkaar de hand reiken. Het creëren van groene corridors als verbinding tussen interessante groenvoorzieningen is cruciaal in de strijd tegen de versnippering van de natuur.
- In alle communicatie moet de rol van de landbouwer als natuurbeheerder worden benadrukt.
- I.k.v. het verduurzamen van de land- en tuinbouw, moet zeker ingezet worden op sensibiliseren zoals het aanpassen van teelt- en gewaskeuzes i.f.v. de klimaatverandering.

BIJLAGE 3: VERSLAG GECORO

Verslag Gemeentelijke Commissie voor Ruimtelijke Ordening d.d. 27 februari 2024

Advies: Ontwerp Landbouwbeleidsplan

Het punt wordt ingeleid door Bénédicte Verhoeven, diensthoofd milieu en economie.
Het ontwerp Landbouwbeleidsplan wordt als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

Bespreking:

- Voorzitter: - Suggestie voor bestaande landbouwbedrijfsgebouwen: Overweeg een RUP om duidelijk te maken wat kan met oude/ landbouwzetels. In het bijzonder de bijgebouwen en de zonevreemde functies.
  → Reactie: Pragmatisch geen evidente oefening om dit *ad hoc* voor elke zetel te doen en mogelijks contradictorisch signaal om zonevreemdheid in de hand te werken.
- Discussie: 10% voor biodiversiteit op landbouwareaal? Betreft dit ook de stukken openbaar domein of louter de private landbouwgrond? Dit betreft wellicht de private grond.
- Geen nieuwe land- en tuinbouw?
  → Enkel in verlaten bedrijfszetels (p 16): "In het landbouwbeleidsplan uit 2009 werd beslist om geen nieuwe, bijkomende landbouwzetels meer toe te laten op haar grondgebied. De gemeente streeft naar een maximaal hergebruik (of vervangbouw) van bestaande agrarische bedrijfszetels ten behoeve van landbouwdoeleinden. Eventuele uitbreidingen van bestaande landbouwzetels (met nieuwe agrarische bedrijfsgebouwen) moeten worden geclusterd bij de bestaande gebouwen. Voor de glastuinbouwzone ten noorden van de Hospicebossen werd reeds een gemeentelijk RUP opgemaakt."
  Verder in de tekst (pagina 42): "Het opstarten van nieuwe land- en tuinbouwbedrijven in agrarisch gebied is mogelijk indien deze activiteiten geen bijkomende milieu-impact creëren ten aanzien van de bestaande land- en tuinbouwbedrijven in de omgeving. Zonevreemde activiteiten worden maximaal geweerd en moeten steeds gekoppeld zijn aan het neutraliseren van bepaalde impact op gebied van geur, stof en geluid van de bestaande land- en tuinbouwbedrijven ten aanzien van de zonevreemde activiteiten. Bij de beleidsvoering op hogere niveaus, benadrukt Nazareth de nood aan een bovenlokaal, uniform standpunt in dit kader."
- Is een planologische ruil een optie om oude landbouwzetels te slopen, maar te compenseren op goed gelegen locaties elders?
- Actiepunt 16: Schotten weer in te voeren bij waterlopen tweede én derde categorie toevoegen.

Advies Gecoro
Het betreft in grote lijnen een goed onderbouwd ontwerp landbouwbeleidsplan. Er wordt gevraagd bovenstaande opmerkingen en bedenkingen mee in acht te nemen.

BIJLAGE 4: BESLUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN VAN NAZARETH D.D. 8 APRIL 2024 BETREFFENDE DE BESCHERMING VAN LANDBOUWGROND OP LOKAAL NIVEAU

Het College,

Aanleiding
Het schrijven van 29 februari 2024 van Boerenbond met betrekking tot de bescherming van landbouwgrond door lokale besturen.

Context / feiten / argumenten
N.a.v. de boerenprotesten begin dit jaar, was er een constructief overleg tussen de landbouworganisaties en de Vlaamse Regering. De uitkomst van dit overleg is een maatregelenpakket dat een basis vormt waar men verder mee aan de slag moet gaan de komende weken.

Eén van de onderwerpen uit het maatregelenpakket is een betere bescherming van de landbouwgrond. Het verlies aan landbouwareaal ten gevolge van niet-agrarisch gebruik van landbouwgrond door natuur, zonevreemd gebruik etc. is een groot probleem voor de landbouwsector. Er werd afgesproken dat er op korte termijn een Vlaamse werkgroep wordt samengesteld met de stakeholders om zich over deze problematiek te buigen. De Vlaamse Regering heeft tegelijk onmiddellijk het volgende beslist:

- De Vlaamse overheid koopt geen gronden meer aan in herbevestigd agrarisch gebied en agrarisch gebied, herbevestigd in RUP's voor andere doeleinden dan landbouw. Op die manier wordt er maar liefst 560.000 ha landbouwgrond onmiddellijk beschermd.
- In het overige agrarische gebied wordt er tot 1 oktober 2024 eveneens geen landbouwgronden meer aangekocht behoudens binnen de Natura 2000-gebieden, in functie van infrastructuurwerken en in functie van overstromingsgebieden in relatie tot noodzakelijke waterbeheersingswerken.

Er wordt ook opgeroepen om vanuit de lokale bevoegdheden bij te dragen aan de bescherming van landbouwgrond.

Concreet wordt er opgeroepen aan de lokale besturen om onmiddellijk het verkopen en aankopen van grond stop te zetten voor andere doeleinden dan landbouw als deze gelegen zijn in agrarisch gebied.

Daarnaast wordt er gevraagd om het agrarisch gebied in lokale beleidsvisies of beleidsplannen maximaal te vrijwaren en een kritische houding aan te nemen ten opzichte van de vaak zeer ruime globale kaders in agrarisch gebied binnen natuurbeheerplannen, vergunningsaanvragen met als voorwerp het bebossen van agrarisch gebied of zonevreemde functiewijzigingen in het agrarisch gebied.

Deze insteek wordt in Nazareth al gehanteerd in zowel het ruimtelijk beleidsplan als in het ontwerp landbouwbeleidsplan.

Besluit:

Artikel 1 - Neemt kennis van de vraag voor de bescherming van landbouwgronden door lokale besturen.

Artikel 2 - Onderschrijft deze visie in zowel het ruimtelijk beleidsplan als in het gereviseerd landbouwbeleidsplan.